

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyomtatás: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosa. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. :: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVII. évfolyam, 126. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, 1932. június 5

Sürgősen, minél előbb!

Irtá: T. J.

Rist ur, akinek végül nyilvánosságra hozott legújabb jelentése Románia jelenlegi pénzügyi helyzetéről egy sorsdöntő, történelmi jelentőségű dokumentum gyanánt áll az érdeklődés homlokterében, országunk ügyeit nem előkéb idegen illetéktelen és beavatatlan szemével nézi. Megbizónak súlyos érdeke gazdasági viszonyaink kialakulása körül meglátásának objektívitasát bizonyára csak növeli és véleményének alaposágát alátámasztja, hogy hosszú idő óta, lényegtelen megszakításokkal, figyelheti őrhelyén nemcsak az internacionális gazdaságpolitika országhatárokon át egymásra ható összefüggéseit, hanem nyitva áll és állt előtte minden ablak, melyen át belső gazdasági életünk és belpolitikánk boszorkánykonyhájába is háborítatlanul betekinthet.

Anélkül, hogy ezzel Rist ur jelentésével szemben, minden kritika helyénvalóságát és lehetőségét cleve kizárnók, annyit első olvasásra el kell ismerni, hogy a nagy munka az objektív igazság erejével kapja meg a félig-meddig hozzáértő olvasót és értékéből, felkészültségének alaposágából igen keveset, vagy semmit sem von el Argetoianu olcsó vádjá, mely a professzoros teoretizálást veti szemére.

Sajnos, tehát igaz, vagy legalább is majdnem teljes egészében igaz az az ijesztő helyzetkép, amely a jelentésből élénk tárul, de még igazabb az a megállapítás, hogy látni akarók számára, kik rosszul értelmezett oportunitusból nem tartják távol maguktól egészen az igazságot, Rist ur jelentése nem más, mint folyton növekvő aggodalommal figyelt megállapításainak kompetens helyről származó megerősítése. A nyíltság és őszinteség, amely a jelentésnek fő pillérje és félreérthetetlen tendenciája, az ország közvéleményét, minden fájdalmas vonatkozása dacára, csak hálára kell, hogy kötelezze és csak azoknak fájhat, akik jogos önvádat kell, hogy kovácsoljanak belőle. Jut ebből a vádból bőven a stabilizációt követő idők minden kormányának és minden pénzügyminiszterének és jut a helyzete magaslatán nem álló törvényhozásnak; az ország közvéleményének pedig megnyílik a lehetőség megoldani azt a nem is túl nehéz számtani feladványt, hogy a jelenlegi sivár helyzetből mennyit lehet és szabad a világgazdasági krízis rovására írni és mennyi az, amit hozzánemértés, kapkodás és koncepcióhiány rontottak el ebben a minden széppel és jóval megáldott országban.

A Rist-féle jelentés a teoretizálás vádját annál kevésbé érdemli meg, mert szerzője a szomorú megállapításokon túl nem riad vissza attól a felelősségteljes bátorságtól sem, hogy a kaoszoból kivezető út körvonalait is konkrétizálja; hosszú, fáradságos ut lesz ez, melyen hosszú ideig fogunk járni, míg a végső célt elérjük és amelyen jó darabon fogunk visszafelé menni, míg vissza fogunk érkezni addig a pontig, melyről nem lett volna szabad soha elfindulni abban az irányban, melybe hozzánemértők vezettek és amely uton nem fogjuk tudni nélkülözni annak a baráti kéznek erős támogatását, mely a helyes utat számunkra kijelöli.

A francia álláspont elfogadása, amely a Rist-jelentésben félreérthetetlen módon, őszszes, bármilyen mehezen vállalható konzekvenciával együtt le van fektetve, nemcsak egy évtizedes barátságából folyó politikai, hanem egy elkerülhetetlen gazdasági szükségesség. Rendet kell teremteni sürgősen, azonnal, az

Vaida előtérben Akadályok Titulescu kormányalakításánál

A pártvezérek a király előtt — Nyilatkozatok, amelyek nem oszlatják a homályt — Döntő fontosságú tanácskozások. Teljesíthetetlen feltételek — A liberálisok a pártkormány mellett kitartanak — Goga mindent elmondott a királynak, ami a szívének fektett

Ujabb szakadás történt a liberális pártban

A kormányválság még mindig nem nyert megoldást, sőt az esti órákban teljesen bizonytalanná vált az is, miképpen sikerülhet létrehozni a tervezett koncentrációs kormányt. Délután a jelek azt mutatták, hogy Titulescu már el is kedvetlenedett, ami főképpen Duca merev visszautasításának tulajdonítható. Az uralkodó ezért elhatározta, hogy maga áll az ügyek élére és igyekszik létrehozni a pártok közötti békét. Ma délutánra invitálta magához tizenöt perces időközökben az egyes pártvezéreket, akiket álláspontjuk megváltoztatására, illetve a koncentrációs kormány támogatására igyekszik rábírní. Duca álláspontjával ugyilátszik nem ért egyet a liberális-párt teljes egészében és ezt egy új frakció kiszakadása igazolja. Jean Th. Florescu a mai nappal megalakította új pártját, amely ugyilátszik engedékenyebb álláspontot igyekszik elfoglalni, mint a liberális-párt vezére.

Titulescu gondolkodási időt kért

Az újabb bucuresti-i eseményekről az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítója az alábbiakban ad telefonjelentést:

Ma délelőtt tizenegy órakor Titulescu Maniu Gyulával és Vaida Sándorral folytatott beható tanácskozást Lugoianu volt államtitkár lakásán. A tanácskozás délbén ért véget. Amikor a deznált miniszterelnök távozni készült, az újságírók megostromolták és nyilatkozatot kértek az új helyzetre való tekintettel.

— Ismét csak azt hangsúlyozhatom — mondotta Titulescu — hogy nem vállaltam még el a kormányalakításra vonatkozó legfelsőbb megbízást, hanem gondolkodási időt kértem és kaptam. Vannak még, akikkel tárgyalnom kell és ezért még mindig nem adhatok pontos helyzetképet.

— Milyenek a kilátások? — kérdezték az újságírók.

— Estig minden eldől — hangzott a válasza. — Addig már mindent tisztán látok.

Az újságírók azután Maniu Gyulához fordultak:

— Én nem mondhatok semmit — szabadkozott a volt miniszterelnök — egyszerű

államháztartás ügyvitelében, legalább is ott és azokon a pontokon, ahol ez a rendcsinálás még a mai viszonyok között is technikailag azonnal végrehajtható; komoly és példaadó akarással kell újból megindítani az irtóháborut a korrupció ellen, takaróskodni kell az utolsó fillérig egy nincstelen gazdaság mindenre kész elszántságával és az állam minden egyes polgárának vállalni kell ennek az elszántságának minden nehéz áldozatát. Vissza kell csinálni, vagy az igazságnak és lehetőségnek megfelelően módosítani mindazokat a törvényes intézkedéseket, amelyek a maguk, bár talán jószándéku céljával, de ma már kétségtelenül bebizonyosodott cél-tévesztésével a

magánszemély vagyok, szerény badacsonyi polgár.

— És mit mondanak a badacsonyi polgárok a helyzetről? — kérdezte meg az egyik újságíró.

— Örülnek, hogy Iorga — jobban mondva a kormány, mert Iorga személyével semmi bajuk nem volt — megbukott. Azt hiszik, hogy meg fogják oldani a problémákat, mert meg kell oldani azokat. Különben a nemzeti-párt párt nevében Mihalache nyilatkozik és azt, amit ő mond, bekötött szemmel is aláírom.

Titulescu déli 12 óra 50 perckor a királyi palotához hajtatott. A deznált miniszterelnök az uralkodóval ebédelt és az ebéd alatt informálta Őfelségét a lefolytatott tárgyalások eredményeiről. Előzőleg felhívta telefonon Goga Octaviánt, akivel rövid ideig beszélt. Három órakor távozott Titulescu a királyi palotából. Az uccán már várták az újságírók, akiket a gárdisták nem engedtek be a palota udvarára. A deznált miniszterelnök újabb nyilatkozata sem adott konkrétumot.

— Kifejtettem Őfelségének, milyen információkat szereztem a pártvezérekkel folytatott megbeszélések alkalmával. Őfelsége közölte, hogy mielőtt megadom választomat a kabinet-alakításra szóló megbízásra, várjam be a pártvezérekkel folytatott tanácskozásait, amelyek délután zajlanak le.

Az uralkodó Titulescu távozása után nyomban intézkedett aziránt, hogy a pártvezérek audiencián jelenjenek meg. Az audienciák sorrendje a következő: Délután 4 órakor Iorga, 4 óra 15-kor Mihalache, 4 óra 30-kor Duca, 4 óra 45-kor Maniu, 5 órakor Goga, 5 óra 15-kor Brătianu György, 5 óra 30-kor Negulescu, 5 óra 45-kor dr. Lupu.

Az audienciák

nem változtatnak a helyzeten

Politikai körökben az a vélemény, hogy az audienciák nem változtatnak a helyzeten. Titulescu kísérletének megghiusulása esetén — mondják a beavatottak — Vaida Sándor személye kerül előtérbe, deznált miniszterelnökként.

hitekrízis és bizalmi válság kegyelemadóként adó kimélyítőivé váltak. Francia barátaink tanácsait kell, hogy megszívleljük és országunk jövőjéért és mindannyiunk sorsáért való féltő aggodalom tartson vissza mindenkit ettől az alaptól való eltéréstől, mely csak a tragikus kísérletezések mélységébe való zuhanásához vezethet.

Magyarország legnagyobb realpolitikusa ajánlotta kátyuba jutott államgépezetek kiemelésére a rosszul begombolt mellény példáját. Felgombolni és újból begombolni! A sok rosszból visszacsinálni, amit és amíg lehet. Újból előlről kezdeni, türelemmel, de azért sürgősen és minél előbb

Az események újabb szakadást idéztek elő a liberális-pártban. Jean Th. Florescu ma megalkototta híveivel a demokrata liberális-pártot és a mai nappal megindította „Democratul” című lapját. Liberális körökben egyáltalában nem tulajdonítanak fontosságot ennek a kísérletnek. Anghiescu volt közoktatásügyi miniszter egyébként ma nyilatkozatot is adott az újságíróknak és kijelentette, hogy a párt teljesen egységes és azonosítja magát Duca állásfoglalásával.

A Lupta mai számában beszámol a történetekről és ama véleményének ad kifejezést, hogy most már bizonyosra vehető, miszerint Titulescu nem vállalja el a kabinetalakítást és valószínűleg még a mai nap folyamán visszautazik külföldre. Az sem biztos, — írja a lap — hogy vállalni fogja-e Romániának a külföld előtt való képviselőtét.

Iorga támad, Iorga bánja

Az egyes pártok döntő fontosságú tanácskozásokra készülnek. A liberális-párt végrehajtó-bizottsága ma este tart ülést, míg a nemzeti-parasztpártéra csak hétfőn vagy kedden kerül sor.

A buciaresti-i lapok különkiadásukban jellemző párbeszédet közölnek, amely Titulescu és Negulescu között folyt le. Negulescu arra kérte, várja meg Averescu marsall megérkezését, amelyet szombat estére jeleztek. A párt csak a marsall hazaérkezése után lesz abban a helyzetben, hogy végleges választ tudjon adni. Titulescu erre — a lapok szerint — azt válaszolta volna:

— Attól félek, hogy akkor én már utban leszek külföld felé. Visszamegyek, hogy ott folytassam működésemet.

Iorga lapja, a Neamul Romanesc egyébként ismét heves támadást intéz a pártok ellen.

— Az a kijelentése Iorga volt miniszterelnöknek, hogy egy erős pártnak kellene kezébe venni a dolgokat, nem vonatkozik a mi viszonyainkra. Egy európai pártra gondolt, amelynek meggyőződése van és amely minden áldozatra kész az ország érdekében. Nálunk — írja Iorga lapja, — nincsenek ilyen pártok, nálunk csak érdekszövetkezetek léteznek és ezek tartják befolyásuk alatt a közvéleményt. Eszerint Iorga Miklós sem ajánlotta Öfelség-

nek, hogy valamelyik párt vegye át a kormányt.

A pártvezérek kihallgatásáról és a kormányválság újabb fejleményeiről az esti órákban a következő újabb jelentések érkeztek:

A királyi palotát elsőnek Iorga hagyta el délután négy óra harminc perckor. A volt miniszterelnök az újságíróknak arra a kérdésére, hogy miről beszélt az uralkodóval, a következő választ adta:

— A történelmi műemlékekről...

Végül mégis sikerült érdembeli nyilatkozatra bírni és ekkor a következőket jelentette ki:

— Nem ajánlok senköt miniszterelnöknek, csak azt szeretném, hogy jó és egyszerű ember legyen. Egyelőre még nem tudom megmondani, hogy mi lesz a megoldás, de szeretném, ha az, a megoldás már mielőbb jönne, mivel ki akarom pihenni magamat.

Duca a királyi palotát fél hatkor hagyta el és a palota előtt álló újságíróknak a következőket mondotta:

— A király apellált hozzám, hogy alakítsunk nemzeti kormányt. Én ma is ugyanazt a választ adtam, mint tegnap, hogy a helyzetet csak homogén kormánnyal tartom megoldhatónak.

Igy tehát a liberális-párt ismételen a tisztán liberális kormány mellett foglalt állást. Mihalache és Maniu hat óra husz perckor tá-

vozott a királyi palotából és az újságíróknak Mihalache a következő nyilatkozatot tette:

— Az uralkodó előtt újból kifejtettem a nemzeti-parasztpárt álláspontját, amely szerint — mint ismeretes — hajlandók vagyunk egy koncentrációs kormány megalakításában részt venni.

Negyed hétkor hagyta el a palotát Negulescu, Averescu marsall helyettese, aki ugyan csak azt mondotta az újságíróknak, hogy tegnap nyilatkozatát ismételte meg az uralkodó előtt. Közben megérkezett a palota elé Titulescu, aki azonban, amikor tudomást szerzett arról, hogy az audienciák még mindig tartanak, ismét eltávozott. Titulescu a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságának ülésére sietett, amely hat órakor vette kezdetét. A végrehajtó-bizottság értekezletén résztvettek Maniu, Mihalache, Mironescu, Madgearu, Vaida, Popovici és Iurian.

A hat óra husz perckor távozó Lupu dr. a következő nyilatkozatot tette:

— Ha Titulescu alakítja meg a kormányt és abban az összes pártok részt vesznek, akkor minden feltétel nélkül belépek a kormányba. Ha ez nem sikerülne, de mégis Titulescu alakítana kormányt, akkor csak bizonyos feltételek mellett vállalnám azt, hogy tagja legyek a kormánynak. Abban az esetben pedig, ha nem Titulescu alakít kormányt, akkor semmilyen más kormányba nem lépek be.

Első kombinációk a miniszteri tárcákra

Hat óra negyven perckor lépett ki a palota kapuján Bratianu György, aki kijelentette, hogy a legszélesebbkörű koncentrációt javasolta a királynak, míg a hét órakor távozó Grigore Filipescu csak ennyit mondott titokzatosan:

— Jövünk!...

Hét óra tíz perckor Titulescu visszaért a palota elé, míg Goga hét óra tizenöt perckor hagyta el a palotát. Goga az újságíróknak következőket jelentette ki:

— Elmondtam mindent Öfelségének, ami a szívenem fekiült. Egyelőre többet nem mondhatok, de azt hiszem, hogy el jön még az idő, amikor bővebben beszélhetek.

Titulescu fél kilenckor távozott a palotából és az újságíróknak csak rövid nyilatkozatot adott:

— Nem adtam vissza megbízatásomat és nem is adtam ígért választ — mondotta a designált miniszterelnök. — A helyzet holnap délig változatlan marad, amikor is újabb kihallgatáson jelenek meg az uralkodónál.

Politikai körökben általában az a vélemény, hogy vagy Titulescu veszi át a hatalmat nemzeti-parasztpárti kormánnyal és ebben az esetben Titulescut megválasztják a nemzeti-parasztpárt elnökévé, vagy pedig Vaida alakít kormányt. Ebben az esetben Titulescu lenne a külügyminiszter, Mihalache a belügyminiszter és Mironescu a pénzügyminiszter.

Enek az országutakról...

Irta: PAÁL JÓB.

Istria, utban Postumia felé, az országuton.

A hegyek oldalában zugó patakok között kigyózó és a végtelen rónaságokon fehérvirágu gesztenyefáktól országutaknak is lehet romantikája és ennek a romantikának akadhat egyszer hegedőse...

Repedezett telegráfoszlopok vékony drótján, sziklákba rakott madárfészkek mellett, tarka réti virágok birodalmán keresztül szomorú és vidám hírek szállnak országról-országra és fekete számok fehér kőoszlopokon jelzik a kilométerek végét. völgyek következnek lankás dombokra és pacsirták dalolnak nyíló cseresznyefák virágos ágain. Sebes patakok partján sárga virágok zöld levelén csillog a harmat és fáradt ökrös szekerek állnak tiszteletlenül jobb oldalra, ha szembe jön velük az autó...

Kat... kat... kat... mondják kötőrő ma sinák jobbról és balról és dagadó izmu legények hosszúszerű keskeny kalapáccsal repesztik kavicsokká a Karszt idomtalan, sárgafoltos szikláit. Ingujira vetkőzve ülnek a körkásokon, a lábuk szárát előrenyújtják és izzadság verejtékezik a homlokukról a nyakuk felé. Olyan az arcuk, mint vadszőlővel befutott vidéki kuriák ambitusán hosszú esztendők óta szivott tajtékpipa: sötéten barna és csillogóan fényes. Mosolygó arccal bámulnak a száguldó autók felé, néha római módon üdvözlésre lendül a jobb kezük tenyere és távoli vidékek lágy nótája kel utra az ajkukról. A kalapács szára egyhangúan hasogatja a levegőt és megdagadnak a karok izmai, amikor darabokra törik a szikla. Kat... kat... kat... mondják a kötőrő gépek jobbról és balról és a masinák sebesen forgó kerekei fehérék a sziklák vész-

porától. Vékony acélcsovek sísteregve furrják be magukat a hegyek oldalába, pöfékelve szaladnak a barna szíjjak a kerekék vékony peremén. keskeny sínek futnak a hevenyészett töltéseken és skatulaformájú apró vagonokban idomtalan kódarabokat görgetnek előre az országutak névtelen katonái. Hosszu bádgcsoveken füst száll ki a lokomobilok gyomrából, idomtalan hengerek táncolva lejtének a frissen rakott kavicsrétegen... Öreg emberek fehér mésszel vonalakat rajzolnak gulaformájú körkások aljára és mérnökök hosszú szalagokkal kötik össze a földbe szurt pácáikat.

Régi és új utak kaleidoszkopszerűen váltják fel egymást, az autók egyszer százszusz tempóval rohan sima, nyilegyenes szakaszon, hogy aztán pár perccel később haltot tartson ott, ahol vörös zászlóval megállást parancsolnak. A régi, forgalomból elvont görbe utak jobbról és balról szégyenkezve adnak otthont a gaznak, amely felveri őket. Emitt az utak szintjére hordják le a hegy oldalát, amott hatalmas kockából raknak viaduktot a völgyek nyílásai fölé. Az országutak hadserege leszelte a kanyargókat, hid iveli keresztül a sebes folyású patakok kigyózó medrét, közelebb hozta az egyik falut a másikhoz és mire leesik az első hó a Karszt lejtőjére. Fiuméből másfél óra alatt lehet majd eljutni Triesztig. A régi monarchia fénykorában ez az út gyorsvonaton öt óra hosszát tartott...

Asszonyok kendővel a fejükön és maszatos gyerekekkel a szoknyájuk mellett, fazekakat cipelnek a kezükben az országutak mentén és mire a szomszédos falu picinyke templomának vékony tornyában megszólal az ezüstsavu déli harangszó, elpihen a kalapács, a furó meg a masina: lekerül a fazekak tetejéről a fedő... Pakfong villákon tekerődzik a paszta sutta és bádgpoharakban csillog a tüzes isztriai bor. Távoli országok munkátlanjai száraz kenyérről ábrándoznak most szürke bér-

kaszárnyák kietlen tömeglakásain, itt: nincsen munkanélküliség és nincsenek napok ebéd és vacsora nélkül...

Hónapok óta járom Itáliát és mindenütt szemben találok magamat az országutak névtelen, dicső, nótázó hadseregével. Mindenütt amerre csak járok glédában sorakoznak az országutak mentén a frissen rakott kavicsrakások és széles hengerek simogatják egyenesre a nedves kavicsrétegeket. Fehér, csillogó kilométerköveket állítanak sorba az utak mentén és mindenütt, Lombardia sikkján, a romagnolai partok mentén, fent az Appeninikben, a tyrenneusi tenger kacskaringós partján nótázva törrik kavicsokká a sziklákat az országutak hadseregének munkában barnára edzett névtelen hősei...

Más országokban: tüntető tömegek szitkozódva zuzzák szilánkokká hegyes kavicsokkal fényes üzletek csillogó kirakatait, itt: a hegyes kavics oda kerül, ahova való, az országutra. Nagy metropolisok széles boulevardjain munkátlanak légiói vonulnak tüntetésre és barrikádokat emelnek granitkockákból, itt: a granitot dalolva formálja kockákba a sziciliái munkás, vagy a napolitano és a granitkocka is odakerül, ahova a kérges tenyér szánta: a utak közepébe. Megnyugvást, áldást, békességet viszen a hegyek sziklája a gondtalan viskókba, cipellőt a gyerekek vékony lábára, ünneplő ruhát az asszonynak, tüzelőt téli napokon a kandallóba és piros bort a keskeny nyaku üvegbe. Megölti dohányossal a pipák kupakját, mosolyt viszen a bölcsökbe, elkergeti a gondok felhőt és barázdait a homlokok redőiről, derüssé teszi a vasárnapok délutánjait, kihozza a szivekből a kacagást a munka utáni naiv mókák felett. Kérges tenyerű kezek vigyázva emelik ölükbe az apróságokat és tanítják jární májusi estéken. Uj almáriumok kerülnek a szoba sarkába és frissen vasalt perka ruhák az almárium fogasaira. És a takaré-

Valutacsalás címén vizsgálat indult egy magyar arisztokrata ellen

Báró Gerliczy Félix vagyonát kimentette a Lichtenstein hercegségbe --- A határon azt állította, hogy engedélye van a kivitelre --- Zárlat az arisztokrata vasmezei birtokára

Budapestről jelentik: A Nemzeti Bank feljelentése alapján vizsgálat indult meg báró Gerliczy Félix magyar arisztokrata ellen valutacsalás címén. A báró jelenleg Vaduzban tartózkodik és legutóbb fölvette a lichtensteini állampolgárságot, vagyonát pedig kimentette a hercegségbe. A magyar jegybank feljelentését az osztrák Nemzeti Bank érdeklődése tette indokoltá. Az osztrák állambank felvilágosítást kért bizonyos ügyekben a báró iránt, aki

Ausztriából is nagyszemű valutát vitt ki és amikor a határon az eredetét tudakolták, kijelentette, hogy Magyarországból hozza és a Nemzeti Banktól a kivitelre engedélye van.

A nyomozás eddigi adatai megállapították, hogy a báró tervszerűen mentette ki vagyonát a külföldre és eladta Szeged melletti hatalmas birtokát, sőt likvidálta vállalkozásait is. Ha a vizsgálatot távollétében is lefolytatják, úgy előrelátható, hogy zárlatot rendelnek el vasmezei birtokára.

A német birodalmi gyűlést feloszlatta Hindenburg

Az új német kormány drámai hangú kiáltványa --- „A nemzet legjobb erőit kulturbolsevizmus emészti” --- A kormány kénytelen szükségrendeleteket életbe léptetni

A válság példátlan a maga nemében

Berlinből jelentik: Ma közzétették az új német kormány programját, amely a következőket tartalmazza:

A kormány a német történelem legsúlyosabb órájában veszi át az uralmat. A német nép szörnyű lelki és anyagi válsággal küzd s ez a válság példátlan a maga nemében. A belső és külső szabadság megvédésére a német néptől kért áldozatok monstruózusak s első feltétele ennek keresztülvitelének valamennyi nemzeti erő összefogása. Az anyagi válság megrendítette a bizalmat s erkölcsi lemorzsolódást okozott, a nemzet legjobb erőit a kulturbolsevizmus emészti, az utolsó pillanatban meg kell akadályozni a baj teljes elha-

pénztárak betétkönyveinek rubrikáiba újabb és újabb betéteket jegyeznek be a cassa di risparmio raggionerei.

Béke, megelégedettség, jólét van Itáliában.

Én nem vagyok közgazdász, nem értek az utépitéshez, nem tudom azt sem, vajon szükség van-e ennyi sok munkára. Bizonyos, hogy Itália akkor is joggal elmondhatná, hogy legjobb utai vannak egész Európában, ha kevesebbet költene az utak építésére. De az utak építésére költött milliárdok, vagy milliárdok többet jelentenek itt, mint azt, hogy ezentul kényelmesebben és gyorsabban száguldnak az autók a hegyek között és a rónaságok nyilegyenes alléin. Ezek a milliárdok százezer meg százezer csatornán keresztül liúttatva rohannak a falvakba, a nagy városok munkáslakásai felé. Ismeretlen fogalomnak teszik a munkanélküliséget és jólétet teremtenek. Mosolyt varázsolnak a szájak szögletébe és hálaadó imára nyitják ki az ajkakat csöndes májusi vasárnapok napsütéses délelőttjein...

Följegyzel a történelem, hogy minden korok nagy emberei hatalmas utakat építettek birodalmuk határai között. Salamon, a zsidók királya, aki fenséges zsoltárokat írt a hatalmas Isten dicsőségére, köttal kötötte össze országát Phoeniciával, Julius Caesar messze vidékre küldötte utépitésre a légióit, Trajanus táblái ma is fennmaradtak az Alduna mentén az általa épített utak felett, római imperátorok oszlopaival találkozunk az Alpeseben és Britania csipkés partjain: a fascista Itália Duce-ja ezen a téren is méltó azokhoz, akiknek dicsősége dalolva kel szárnyra a forumból és a porladó paloták oszlopai tövén illatozó ibolyák Ma szirmairól...

Kalapáccsal a vállukon nótázva mennek haza napnyugta után az országutak légióinak névtelen hősei, sölük szólott ez az énekem...

talmasodását. Az atheisztikus marxizmus nagyon előre merészkedett s a német keresztény erkölcsök kell, hogy utját állják a veszedelmeknek. Az új Németországot a keresztény világnézet megdönthetetlen elvei alapján kell megépíteni.

A legközelebbi kötelezettségek teljesítésének érdekében a kormány kénytelen életbe léptetni az előző kormány néhány szükségrendeletét, külpolitikai téren pedig a nemzetközi tárgyalások levezetése s sikere kell, hogy vezesse a kormányt. Főképpen a leszerelési és a jóvátételi konferencia s az általános gazdasági konferenciák igényelnek figyelmet. Németország a többi országgal együtt a legteljesebb egyetértésben akar dolgozni, az egyenjogúság elvének teljes érvényesítése mellett. Németország gazdasági talpraállítása a cél, mert csakis ilyen Németország szolgálhatja a népek közös érdekeit. Ennek előfeltétele a belpolitikai helyzet tisztázódása és ezért javasolta a kormány az államfőnek a birodalmi gyűlés feloszlását.

Egyébként a birodalmi gyűlés feloszlása délelben 1 órakor befejezett tényé vált, amely-

Életfogytiglani fegyházra ítétek egy ötszörös gyilkost 5 perc alatt végezte el szörnyű tettét — A gyulai törvényszék tárgyalása a mezőberényi községében

Békésgyuláról jelentik: A gyulai törvényszék két napos tárgyalás után ítéletet hirdetett Bereczki János mezőberényi ötszörös gyilkos ügyében, aki március hetedikén mezőberényben megölte özvegy Bereczki Istvánnét, Dombi Sándornét és ennek öt éves kislányát, valamint Csók Istvánnét és Kacsó Ilonát. Bereczki felesége magzatelhajtás következtében halt meg s a férfi Bereczkinét és Csóknét okolta az asszony haláláért. Amikor áldozatait egy baltával leütötte, a másik két asszony és a kislány előszaladtak és a gyilkos ekkor ezekkel is végzett, nehogy tanui legyenek a gyilkosságnak. Tettét öt perc alatt követte el.

Ha Pestre megy,

csak FÜLEKY-nél

csináltasson ruhát.

Füleky János férfiszabó

Harisköz 3., I., em.

(a Váci-ucca mellett.)

**KITUNÓ DOHÁNY
ELEGÁNS DOBOZ
MÉRSÉKELT ÁR**

...Az új cigaretta neve **SPORT** amelyet azonnal ki kell próbálnia. Ha a trafikos átadja Önnek a dobozt, azonnal észre fogja venni, hogy valami egészen újszerűvel van dolga. Az első cigaretta meg fogja erősíteni ezt a benyomását... az ár pedig még vonzóbbá fogja tenni e dobozt. • A Sport cigarettát nagy gondallal gyártották; a dohány nem hull ki a cigarettából. Próbálja ki még ma a Sport szivarkát.

**20 PARAFÁ SZOPÓKÁS CIGARETTA
24 LEI**

nyiben Hindenburg elnök a birodalmi alkotmány hasznosítódik szakaszára hivatkozva, feloszlatta a parlamentet.

A rendelet szövege, amellyel Hindenburg elnök feloszlatta a birodalmi gyűlést, egyébként a következő:

„A birodalmi alkotmány 25-ik paragrafusa alapján feloszlatom a birodalmi gyűlést, tekintettel arra, hogy az utóbbi választások megmutatták, hogy a birodalmi gyűlés nem felel meg többé a német nép akaratának. Hindenburg elnök, Gayl birodalmi belügyminiszter és Papen kancellár.”

György angol király születésnapja

Érdekes incidens a katonai ünnepeken

Londonból jelentik: A király születésének évfordulója alkalmából ma folyt le rendkívül fényes keretek között a hadsereg és a lovas testőrség disz-szemléje. György király lóháton fogadta a csapatok tisztelgését, amely fenséges látványt nyújtott. A pompás katonai ünnepeket csupán egy incidens zavarta meg; a Connaughti herceg lova megbokrosodott, féktelenkedni kezdett, elragadta lovasát és azal háromszor körülvágtatott a gyakorlóterén. A herceg, aki kiváló lovas, csak nagy erőfeszítéssel bírta megfékezni a megvadult paripát. Végül, amikor lovával beosztási helyére viszszalovagolt, a király mosolyogva dicsérte meg fiának lovasművészetét.

Szörmebundák

és egyéb molyveszélyes tárgyak nyári gondozását a JOANOVITS ANTAL szücs-cég az idén Str. Gen. Grigorescu (volt Tabajdy Károly) uccai helyiségében vállalja.

Az éjszaka ismét vakmerő betörés történt Aradon

A tettesek behatoltak a Csetey és Seitz-féle vaskereskedésbe --- Több fegyvert és készpénzt raboltak el --- A rendőrségi nyomozás eredménye --- A betörők meg rongálták a pánccs szekrényt is

Alig hogy bevezette az aradi rendőrség a nyomozást a Sámson-cégnél elkövetett vakmerő betörés ügyében, máris újabb, hasonlóképpen elkövetett betörésről érkezett jelentés. Mai lapszámunkban részletesen jelentettük, hogy eddig még ismeretlen tettesek tegnap éjjel elreszelték a város központjában, a volt Salacz-uccában lévő Sámson Jakab szabó-cég redőnyén lévő lakatot és behatolva az üzletbe, onnan készpénzt és több ezer lej értékű elsőrendű minőségű szövetet loptak el. Ma reggel újabb, nagyjában hasonló módon elkövetett betörésről tettek jelentést a rendőrségen a volt Boros Béni-téren lévő Csetey és Seitz vasáru-cég tulajdonosai. A betörés részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Meglepetés az üzletnyitáskor

A vasáru-üzletet ma reggel is a szokásos időben nyitották és amikor a cég főnökei, valamint az alkalmazottak beléptek az üzletbe, az első pillanatban semmi gyanusát sem vettek észre. Amikor azonban a cég egyik főnöke be akart ülni a kasszába, meglepetve vette észre, hogy egy nyugta, amelyet — mint hátrózzottan emlékezett — este a kézipénztárban helyezett el, az asztalon van. Azonnal kinyitotta a kézipénztárt és ekkor a legnagyobb megdöbbenéssel látta, hogy a pénztár, amelyben néhány ezer lej aprópénz volt, teljesen üres, a benne lévő számlákat és nyugtákat pedig idegen kezek össze-vissza dobálták. Még a koldusok számára elkészített ötven banisok is hiányoztak. A cég tulajdonosa ekkor már magához hívta a személyzetet, amelynek tagjai közül éppen már többen is akarták jelenteni, hogy az áruk között a legnagyobb rendellenességet találták. Most már tisztán állott a tulajdonosok előtt, hogy az elmúlt éjszaka betörés történt és erről azonnal értesítették a legközelebbi rendőrszót, aki viszont a rendőrségre telefonált.

Közben a cég tulajdonosai és a személyzet természetesen alaposan átkutatta az üzletet, hogy megállapítsa, hogy mi tünt el tulajdonképpen és ekkor vették észre, hogy az üzlet hátsó sarkában lévő Wertheim-szekrény körül feszítővasak hevernek, több kalapáccsal és vésővel egyetemben. A Wertheim-szekrény zárját a betörők letörték, azonban a pánccs szekrényt, amelyben nagyobb összeg volt, nem tudták kinyitni és így a kasszafürtést abba kellett hagyniok. Ez azonban úgy látszik, hogy nem kedvetlenítette el őket, mert számos revolvert, töltényt, fegyvert, vésőt és egyéb, betörőknek alkalmas szerszámokat magukkal vittek.

Csakhamar megérkezett a helyszínre a rendőrségről Mangra, Negoescu és Oeniceenco komisár és a hivatalos vizsgálókat ekkor kezdetét vette. A rendőri bizottság mindenekelőtt azt kívánta megállapítani, hogy hogyan hatoltak a betörők az üzletbe, közben pedig a személyzet elkészítette a hozzávetőleges kimutatást arról, hogy mit vittek el a betörők. A helyiség hátsó sarkában lévő Wertheim-szekrénytől balra, egy oldalajtó van, amely egy kis helyiségbe vezet. Ezt a helyiséget raktárnak használják fel. A kis he-

lyiségbe vezető oldalajtó ablakai be voltak törve és a cserepek a földön hevertek. Így tehát az első megállapítás az volt, hogy a betörők ezen az ajtón másztak be a helyiségbe. A rendőrség emberei ezután bementek a raktárnak használt kis helyiségbe, ahol szintén üvegcserepeket találtak: ennek a helyiségnek az ablakát, amelyet egyébként kívülről vasredőny védett, a betörők szintén betörték és azon át másztak be.

A bizottság ekkor az udvarra ment és onnan a cég tulajdonképpen raktárába, amelyre az említett ablak nyílik. Itt aztán rendkívül érdekes megállapítást tettek. Az ablak vasredőnyén lévő lakatot hasonló módon reszelték el a betörők, mint a Sámson-féle betörés alkalmával. A lakat levétele után a betörők a redőnyt feltolták, betörték az ablakot és behatoltak a kis raktárba, majd pedig az üzlet helyiségbe. A nagy raktárba pedig úgy jutottak be, hogy annak oldalához létrát támasztottak, a deszkából készült falat feltörték és bemásztak a raktárba. Az udvarra a Nádor-ucca felőli vaskerítésen át másztak be. A létrán és a deszkapárkányon tisztán látszanak a sáros cipőnyomok és a rendőrség embereinek sikerült megállapítaniok, hogy a betörést ketten követték el. Később kiérkezett a helyszínre Jancu Traian, a bűnügyi osztály vezetője is, aki mindent a legalaposabban megvizsgált, minden egyes momentumot figyelembe vett, úgy, hogy remélhetőleg a vakmerő betörőket rövidesen sikerül elfogni.

Nyomoz a rendőrség

A rendőrség emberei kihallgatták a házmestert is, aki azt vallotta, hogy éjjel négy óra körül hallott valami zajt, ki is ment az udvarra, azonban semmit sem vett észre. Amikor az eltűnt árukról szóló ideiglenes kimutatást összeállították, kitűnt, hogy a betörők kilenc finom művű, drága revolvért, két flóbert-

Állandóan meg van bilincselve az aradi fogház legveszedelmesebb fegyence

Védőügyvéd-keresés — levelezőlap hívásra :: Büntetés a szökésért

Levelezőlapot kapott tegnap Messer Károly dr. az aradi ügyészségi fogház egyik lakójától. A levelezőlapot a nemzetközi alvilág egyik Aradon letartóztatott tagja, Wimmer Ferenc írta, a következő szöveggel:

— Igen tisztelt Doktor ur, nagyon kérem, keressen fel engem az ügyészségi fogházban, mivel szeretnék valami sürgős dolgot. Önnel megbeszélni. Wimmer Ferenc, vizsgálati fogoly.

A levelezőlap-hívásra Messer Károly dr. ma délelőtt felkereste Wimmer Ferencet, foglalkozására nézve vizsgálati foglyot, aki előadta, hogy szeretné védelmével megbízni az ügyvédet. Egyben kérte, hogy interveniáljon

PÜSPÖK GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett
42 C° Rádiumos kenes hévviz
iszapfürdő

reuma, köszvény, ischiás, izületi és ideggyulladások. Trombózis-, női bajok és izzadmányok gyógyítására.

Ujonnán berendezett osztály, Idegbetegek számára.

**Gyógy- és üdülő kurák!!!
Hullám- és strand fürdő!!!**

Verseny uszoda.

Penzió előevadban:

I. o. — 140 II. o. — 120

Prospektussal szolgál az Igazgatóság.

Ort. kóser étterem.

puskát, tizenkét doboz töltényt és számos vésőt és egyéb szerszámot vittek el. A kár az eddigi számítások szerint meghaladja a huszezer lejt. A Wertheim-szekrény zárját annyira elrontották, hogy azt már saját kulcsával sem lehet kinyitni. Nem érdektelen megemlíteni, hogy két évvel ezelőtt szintén hasonló körülmények között már egyszer betörték a Csetey és Seitz-céghez, ekkor azonban a betörőket nem sikerült elfogni. Nem lehetetlen, hogy a betörést most is ugyanazok a tettesek követték el. Egy azonban bizonyos és ez az, hogy a vakmerő betörőknek teljesen tisztában kellett lenniök a helyzettel, mert különben nem mentek volna olyan pontossággal egyenesen a raktáron, a redőnyvel elzárt ablakon, a kis raktárhelyiségbe. A nyomozást az ügyben a rendőrség teljes apparátussal folytatja.

a vizsgálóbírónál, hogy engedje meg fehérneműinek behozatalát a fogházba. Messer elfogadta a betörő megbízását és elvállalta a védelmét, egyben pedig érintkezésbe lépett Ludosan Miklós vizsgálóbíróval, akitől engedélyt kért, hogy védené fehérneműit behozhassa a fogházba. A kérelemre vonatkozólag Ludosan vizsgálóbírónak az volt az észrevétele, hogy a fehérneműek lopásból lettek vásárolva és így bűnület képeznek, ellenben, ha más fehérneműje van Wimmernek, azt részére be lehet hozni.

Wimmer, aki egyike a legveszedelmesebb betörőknek és aki már egyszer megszökött az aradi ügyészség börtönéből, most *állandóan meg van vasalva még a nappali órákban is*. A fogházban attól tartanak, hogy ismét talál módot arra, hogy megszökjön, bár most kevesebb alkalma nyílik reá, mert a számára behozott ételfélt is gondosan átvizsgálják, hogy nincsen-e benne *elrejtve valami szerszámféle*.

A nemzetközi betörő ügye különben nem sokára főtárgyalásra kerül és éppen ezért gondoskodott magának védőügyvédéről.

Gevaert-lemezek, roll-packfilmek, papírok frissen érkeztek

FOTO-CENTRAL Arad, Strada Bratianu 13.

Főpostával szemben.

Kérjen árjegyzéket!

Két ismeretlen nő Ghica herceg rejtélyes tragédiájában

Érdekes adatok a letartóztatott gyógyszerészről.

Bucurestiből jelentik: Ghica herceg tragikus halála ügyében a rendőrségi nyomozásnak újabb fejleménye támadt. Megállapítást nyert, hogy a herceg autójában, mielőtt elvesztette eszméletét, két ismeretlen nő is helyet foglalt. A nők valószínűleg akkor távoztak el, amikor a herceg elvesztette eszméletét. Toporanu és Chitu, az ügy két letartóztatottja semmiképpen nem hajlandó elárulni a két nő kilétét és így a rendőrségnek ki kell nyomoznia, ki az a két nő, aki az utolsó éjszakát együtt töltötte a herceggel.

A nyomozás egyben más irányt is vett. A bucuresti-i rendőrség elhatározta, hogy rajtaüt az összes kábítószerrel kereskedő szervezeten és véglegesen kiirtja a kokaint, heroint és egyéb szereket Bucuresti éjszakai életéből. Tegnap éjszaka már több helyen házkutatást is tartottak, ezeknek eredménye azonban egyelőre nem ismeretes.

A letartóztatásban levő Chitu gyógyszerészről mind érdekesebb részletek derülnek ki. Megállapítást nyert, hogy a képzettséggel nem rendelkező fiatalembert ismert, befolyásos személyiségek egy magas állásba protezsálták, ahol havi 35.000 lejes fizetést kapott. Toporanuról az a gyanu áll fenn, hogy egy hírhedt bucuresti-i lokál felhajtója volt. A nyomozás adatai szerint Ghica herceg már eszméletlenül állapotban került ki ebből a lokálból és az éjszakai autózás csupán mese.

RIST tendenciózus és rosszakaratu jelentéseket adott le

— mondotta Averescu marsall a temesvári állomáson — Dilettánsnak nevezte a Iorga-kormányt — Rist ki akarja használni a helyzetet — A marsall hajlandó egy koncentrációs kormányt támogatni
Aradon vasárnap megalakul az Averescu-párt

A belpolitikai helyzettel az egyes politikai pártok belső életében egy erjedési folyamat indult meg. Minden egyes politikai párt vezetősége arra törekszik, hogy minél erőteljesebb módon tömörítse össze hiveit és újjászülött organizációval kezdje meg munkáját az elkövetkezendő új kormány alatt.

Aradon az averescanusok kebelében indult meg napokkal ezelőtt a tömörülésnek ez a folyamata. Mint ismeretes, az Averescu-párt aradmegyei tagozata önként oszlott fel akkor, amidőn Goga Octavian kivált a pártvezetőség központi vezérkarából. Az aradi tagozat ugyanekkor szintén nem azonosította magát Averescu marsall állásfoglalásaival és rövidesen megalakult a vezető tagok nagy többségéből a Goga „Nemzeti Agrárpárt”-jának tagozata.

Az averescanusok, akik hivel maradtak a pártalapító marsall személyének, elhatározták, hogy egy újabb szervezkedési mozgalmat indítanak az eredeti Averescu-párt reorganizálására. Az aradmegyei averescanusok Mitra Sándor, az ismert aradi hítes tolmács és fordító kezdeményezésére holnap tartják meg újjáalakuló rendkívüli közgyűlésüket a „Romanul” Zrinyi-uccai helyiségében. A rendkívüli pártértekezleten egy ideiglenes bizottság veszi mindaddig az ügyek irányítását, míg a tagozat tagjai meg nem választják az új elnököt és az új végrehajtó-bizottságot.

Averescu marsall egyébként ma átutazott

SELYMET

gyári árban kaphat

I. EISELE-nél

ARAD, Strada METIANU No 2.

Ugyanott SZÖVETEK áron alul amíg a készlet tart.

Ezen a héten május 6-tól 12-ig

SZABÓ ALBERT üveg- és porcellán nagyáruháza

Bul. Reg. Maria No. 20.

legjobb minőségű külföldi majolika árut

a következő reklámárakon árusít:

Tejfeles csupor rózsaszín 1 literes	L. 24.—
Cukor és kávétonna felirással ...	L. 22.—
Fali sótartó diszes kivitelben ...	L. 38.—
Kancsó 1 literes sok színű és alaku	L. 38.—
Füszerkészlet 26 darab állvánnyal	L. 400.—
Füszerkészlet 31 darab állvánnyal	L. 500.—

Csak egy hétig! Nézze meg kirakatainkat!

Figyelmeztetés!

A kirakati reklám cikkekén kívül üzletünkben minden üveg-, porcellán- és konyhafelszerelési tárgy hihetetlenül olcsó áron kapható.

sze kell fognia az ország megmentésére. A magam részéről hajlandó vagyok egy koncentrációs kormányt támogatni, de azzal a feltétellel, hogy abban a kormányban régi, tapasztalt politikusok foglaljanak helyet. Olyan emberek, akik tudják mit akarnak és mit lehet.

A marsall ezután Rist francia szakértőt támadta élesen.

— Rist tendenciózus és rosszakaratu jelentéseket adott le. Mostani jelentésében azt mondja, hogy az összes kormányok hünysek a mai helyzetért. Miért nem mondotta ezt 1929-ben? Akkoriban azért jött Bucurestibe, hogy felülvizsgálja az ország pénzügyi helyzetét és véleményt mondjon, megadható-e a stabilizációs kölcsön? Akkor rendben talált mindent, most pedig semmi sincs rendben. Rist ki akarja használni a helyzetet az ország kiszákmányolására.

Temesváron. Az állomáson az újságírók kérdéseire a következőket mondotta:

— Aquiból jövök a kormány lemondásának hírére. A Iorga-kormány a tönk szélére sodorta az országot. Tudtam, hogy Iorga Miklós és társai dilettáns politikusok, de ennyire dilettánsnak még én sem képzeltem el őket. A helyzet rendkívül súlyos. Minden erőnek ösz-

Végrehajtás a CFR ellen egy aradi halálos

Egy káposztásmegyeri mérnök halálos katasztrófája vasúti katasztrófa miatt

az aradi állomáson — A bíróság havi ötezer lej kártérítést ítelt meg a mérnök özvegyének

Nyolc évvel ezelőtt, 1924. őszén vasúti szerencsétlenség történt az aradi állomáson. A bucuresti-i gyorsnak az állomásra való behaladása alkalmával a mozdonyvezető észrevette, hogy a mozdony fékje nem működik. Ennek következtében nem sikerült a vonatot megállítania, viszont a forgalmi irodának sem volt már ideje, hogy a vonatot mellékvágányra terelje és így történt meg, hogy amíg a mozdony személyzete a kézfékekkel meg tudta állítani a vonatot, a fővágányon álló kocsisorral ütközött össze a gyorsvonal. Az összeütközés erejét ugyan csökkentette a mozdonyon történt fékezés, azonban az összeütközés következtében az egyik vasúti kocsifolyosóján tartózkodó Asztalos József káposztásmegyeri mérnök kiesett a kocsiból és oly szerencsétlenül zuhant a pályatestre, hogy a helyszínen kiszenvedett.

A baleset után az özvegy kártérítési kérését indította a CFR ellen és havi tízezer lej tartásdíj megítélését kérte a törvényszéktől. A bíróság a megtartott főtárgyaláson 1924. szeptember 14-től kezdődően ítelt meg havi 5 ezer lej tartásdíjat, amelyet azonban a vasút mindeidőig nem fizetett meg az özvegynek. Mivel a CFR tartozása közel 500 ezer lejt tesz

ki, az özvegy megbízásából Köves László dr. ma kérelemmel fordult a törvényszékhez, amelyben a követelés biztosítására kielégítési végrehajtás elrendelését kérte. A törvényszék helyt adott a kérelemnek és elrendelte a végrehajtást a vasut ellen, azzal, hogy az új rendelkezések alapján a vasut tulajdonát képező ingatlanokat lefoglalni nem lehet, tehát végrehajtást csak a vasut jövedelmére lehet kérni. Ezen az alapon Asztalosné követelésének biztosítására lefoglalja azokat a vasúti jövedelmeket, amelyek bizonyos szerződésekből folynak be a vasúti pénztárba.

CORSO-MOZGO mai műsora:

Leánykereskedők (Fehér áru)

Ditta Parlo, Grete Natzler, Harry Frank.

LEÁNYKERESKEDŐK.

Fiatal leányok megvédésére alakult nemzetközi egyesület fennhatósága alatt készült életkép, mely a közönség legnagyobb mérvű tetszését megnyerte.

Ma 4. e. 11 és 12 órák: MATINÉ.

ÖFENSÉGE A MOSÓNÓ. Hansi Niese, Else Elster, stb. híres víg filmoperettje.

Előadások kezdete: 10 óra, 12 óra, 14 óra és 16 óra.

„RENAISSANCE“ divatáruház (volt főtér)

hétfőn reggeltől kezdve összes raktáron levő divatcikkeiből
alkalmi elárusítást rendez **Elárusításra kerülnek:**

Gyapju és selyem Georgettek, sima és mintás Crepdéchinek, chantung nyers selyem, Barchettek, ruhavásznak, selyempanamak, mosódelainek, strand-pijama és frottírok stb. stb. — **Tegyen próbálkozást!**

Kossuth Lajos levelét, Arany János passzusát bocsátja áruba egy aradi vasutas

Relikviák, amelyek most a piacra kerülnek — Dr. Barabás Bélának ajánlja megvételre az érdekes leveleket

Amikor Kossuth Lajos nevét veszélyes volt emlegetni

Elsárgult papírlapok fekszenek előttem, a tinta már egészen fakó lett az esztendők hosszú során, régi nagyok aláírását örökíti meg, olyan férfiakét, akiknek szavára valaha régen egy egész ország népe figyelt fel. Évtizedeken át a szekrények mélyében őrizték féltékenyen a relikviákat, amelyek most nemsokára utra kelnek. Mert a rossz viszonyok arra kényszerítik tulajdonosukat, hogy értékesíteni próbálja őket. Egy Arad közvetlen szomszédságában levő vasúti állomás tisztviselőjének tulajdonai. A fiatal tisztviselő pedig most behozta őket Aradra és Barabás Béla dr.-t, a Magyar Párt vezérét kereste, hogy általa igyekezzen értékesíteni az elsárgult, régi írásokat. Nagyjapja, apja, aki eltette ezeket a relikviákat nem is sejtette, hogy valaha a család anyagi viszonyainak megjavítására fognak szolgálni a régi írások. A fiatal vasúti tisztviselőnek azonban nem volt szerencséje, mert Aradon megtudta, hogy Barabás Béla dr. jelenleg Budapesten tartózkodik és előreláthatólag csak a jövő hónapban érkezik haza. Rezignáltan összecsomagolta az értékes emlékeket és visszautazott állomáshelyére, ahol most türelmetlenül várja az aradi Magyar Párt vezérének hazatértét, amely talán hozzásegíti a családi emlékek pénzértékeléséhez.

Kossuth ismeretlen levele

Az eladó relikviák legértékesebbje egy Kossuth-level, 1873-ban írta a magyar szabadságharc lángoló szívű apostola, aki akkor már Turinban élt. A levél Csorvásy István nagyszalontai lakosnak szól és abban a szabadságharc egyik áldozatának, Szathmáry István volt honvédfőhadnagynak szomorú sorsáról volt szó. Nagyszalontán élt a volt főhadnagy, aki a szabadságharcban szerzett sebesülése folytán elvesztette mindkét szemévilágát. Barátjai erre gyűjtést indítottak részére és Csorvásy magához Kossuth Lajoshoz fordult, aki 1873. szeptember 8-ikán válaszolt. Mely részvétét és sajnálkozását fejezi ki a hír felett és levelét így folytatja:

— Igaza van Önnek, hogy ez oly csapás, amelyhez képest a halál áldás. Én, aki egy idő óta magam is szembajban szenvedek, midőn emiatt szokott munkásságomban akadályozva találom magamat, mindig ajkaimon érzem le-

begni Schiller mondatát: „Sterben ist nichts, doch leben und nicht sehen, dass ist ein Unglück“.

Kossuth ezután rátér Csorvásy ama kérésére, hogy a gyűjtés érdekében engedje meg levelének közzétételét. Közli, hogy ebbe beleegyeznek.

— Hanem tessék jól meggondolni — folytatja levelét Kossuth Lajos — *ha tanácsos-e nevémet az ügygel kapcsolatba hozni, mert a közönséges szelbarlangból különös egy szél fu a magyar nemzet lelkiületére. Sok ember van, akit az én nevem elriázt, ahelyett, hogy buzdítana. Vanak, kik azt hiszik, megnehezítenek Bécsben, ha valaki azt teszi, amit én javasolok. No de vannak még olyanok a hazában, kiket a jótól az én proscibált nevem el nem riázt. A dolog calculus dolga. S ezt Őnre hiszem.*

A levélből már kiérződik Kossuthi elkésredése, amiért sokan a bécsi udvarnál elérhető és várható előnyök miatt gondosan kerülnek minden összeköttetést a császári ház legnagyobb ellenségével, aki meg akarta szabadítani a magyarokat a Habsburg-uralomtól. Levelét így fejezi be Kossuth:

— Magam részéről szegény Szathmárynak telsegélyezéséhez egyelőre 25 o. ér. forintot kérek jegyzébe venni. Elküldöm holnap, vagy holnapután. E levéllel azért nem tehetem, mert itt ma ünnepnap van, a váltóirodák zárva s nincs osztrák bankjegy birtokomban. Szerény adalékom nyilvánosságát nem kívánom, de nem is ellenzem. Tessék azt tenni, mi tanácsosabb.

— Hanem egyszersmind kérem Önt legyen szives engem a szegény világatlan bajnok javára teendő lépéseik eredményéről értesíteni, mert bár nem vagyok vagyonos ember, kötelességemet az ajánlott néhány forinttal teljességgel nem tartom lerovottnak. Legyen Ön szives Szathmárynak szívem mélyéből fakadó bánatos részvétem biztosítását átadni s fogadja Ön szives üdvözlétemet: Kossuth.

Arany János aláírása

A fekete gyászkeretes levél mellett érdekes okmány fekszik. Egyszerű lópasszus 1847-ből. A Nagyszalontán kiállított járlat közli, hogy egy sárga, herélt csikó cserélt gazdát és csak a járlat alján szereplő aláírás jelzi az érdekes emlék értékét. Alatta ugyanis ez szerepel:

„Arany János segédjegyző“

A koszos, nagy magyar költő akkor emelkedett ki a segédjegyzőség szürkeségéből, a legszebb magyar elbeszélő költemény: a Toldi trilogia első része már országos hírnevet szerzett számára. A Kisfaludy Társaság koszoruzott, pályadíjas költője pedig továbbra is írta a marha és lópasszusokat és otthon, ráérő idejében dolgozott hatalmas eposzának befejezésén. A nagyszalontaiak pedig csodáló áhi-

Bundák, szörmék szakszerű nyári gondozását olcsón vállalja:

Engelhardt Ferenc szücs

Arad, Strada Eminescu 1.

Bundák átalakítását a legújabb modellek után jutányos áron vállal.

tattal nézték segédjegyzőjüket, akit az egész ország ünnepeit lelkesen. Szakács István nagyszalontai lakos 1847. december 18-án kapta meg ezt a passzust és családja ereklyeként őrizte az „aranszavu Arany János“ kezírását.

Letűnt idők emlékei

Két kis, pársoros levél fekszik a passzus mellett. Ezek már sokkal újabb keletűek. Balatony Károly volt nagyszalontai állomásfőnöknek szólnak. Az egyiket Tisza Kálmán, a másikat Tisza István írta. Mindkét levelet a geszti birtokról írták és arról értesítették az állomásfőnököt, hogy utazni készülnek. Tisza István pársoros levele így szól:

Geszt, 1912. nov. 17. Tisztelt állomásfőnök ur! Holnap, hétfőn reggel 9 ó. 27-kor Csabán át Aradra megyek. Kocsi felől megfelelő szives intézkedését kérem. — Tisztelő hiva: Tisza István.

Éveken át őrizték ezeket az emlékeket, amelyek Nagyszalontán gyűltek össze. A család nemrégiben Arad környékére költözött és a viszonyok arra kényszerítik, hogy pénzzé tegye a féltve őrzött relikviákat. De nagyon kérdéses, hogy ma lehet-e értékesíteni ezeket az eredeti kézírásokat, ma, amikor az egész világon átharsog a válság és leépítés szomorú jelszava. Amikor a küzdelmes jelen közepette feledésbe merül a régmúlt sok-sok emléke és a mindennapi létért kell idegölő harcot folytatni. Relikviákat, történelmi és művészi emlékeket aligha vásárol ma valaki, a pénztelenség szomorú korszakában. Marosi Rudolf.

Nagy tüntetés Szilágysomlyón Iorga és a konverzió ellen

A konverzióról kiosztott füzeteket a sárba taposták a vásárosok. — Nem engedték szóhoz jutni a prefektust és a szenátort.

Szilágysomlyóról jelentik: Tegnap Szilágysomlyón hetivásár volt és ezt az alkalmat használta fel Mateșeanu prefektus, hogy a környékbeli népet összehívja és előttük a konverzió jelentőségét méltassa. A népgyűlésen közel ezer ember jelent meg a környékbeli falvakból, akik jórészt a somlyói hetivásárra hajtották fel állataikat, hogy eladják. A prefektus előadását már az első mondatoknál megzavarta a nép s egyre forróbb hangulatban folytatódott a gyűlés. Mikor a prefektus felhívta az egybegyűlteket figyelmét arra, hogy a Iorga-kormány csinálta meg a konverziót és ezért a nagy jótéteményért elvárja, hogy az esetleges választásnál szíveslélekkel támogassák Iorga professzor pártját, elementáris erővel tört ki a botrány.

— Nem vagyunk mi koldusok! — nem kell nekünk az adósság elengedése! — mondták.

Ekkor szólásra akart emelkedni egy kormánypárti szenátor, aki Iorga professzor érdemeit akarta méltatni, azonban a tömeg nem hallgatta meg és fütyültek, abugoltak és sulyosan szidalmazták a megbukott miniszterelnököt, majd a tömeg egy része a liberális pártot, másrésze a nemzeti pártot követelte hatalomra, azzal, hogy amikor ezek voltak kormányon, volt ára a búzának, a jószágnak egyaránt.

Az egyre fenyegetőbb hangulatban újból a prefektus kívánt szólani és ki akarta osztani a konverzió magyarázó füzeteket, de a tömeg nem engedte szóhoz jutni és a kiosztott füzeteket betaposták a sárba. A prefektus a további incidensnek elejét veendő, a társaságában lévő szenátorokkal együtt autón gyorsan eltávozott Szilágysomlyóról. A népgyűlés közönsége nem oszlott szét, azután sem, hanem tüntetett Iorga és kormányának tagjai ellen s az uccán elvonulva, követeltek olyan hatalmat, mely békét és zaklatott életük megszüntetését hozza.

A kereskedelmi tartozások
bírói felszámolásáról szóló
törvény magyarázata

Dr. Várady Ödön és
Gáspár Gyula fordításában

megjelent

teljes magyar szöveggel.

Ara 30.— lej.

Kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Kémkedés a halottakkal

Érdekes kiállítás az Intelligence Service munkájáról — Kémek a francia-német fronton

Londontól jelentik: Az angol hadügyminiszterium South Kensington városban kiállítást rendezett, amely éles fényt vet arra a nagyszerű szervezetre, amelyet a háboru előtt és alatt az angol Intelligence Service kiépített magának. Csak most, több mint egy évtized múltán derül világosság sok érthetetlen dologra, amely az egyes hadvezetőségeket foglalkoztatta. Az államok természetesen titokban tartották nemcsak kudarcaikat, hanem sikereiket is, mert egyiknek sem volt érdeke, hogy a világ figyelmét ráirányítsa kémszervezetére. Az angolok az elsők, akik memoir-ok, cikkek és kiállítások keretében mutatják meg, milyen fejlett az egész világot behálózó Intelligence Service. A mostani kiállítás anyagából is sok titokzatos eseményre derül magyarázat.

Az angol kémelhárító osztály 1914. augusztus 4-ikén letartóztatta Németország két legügyesebb kémjét: *Hahn* péket és egy *Müller* nevű hivatalnokot. Mindkettőt kivégezték, de az Intelligence Service egyik ügyes ügynöke elfoglalta Müller helyét és sorjában küldötte el a német hadvezetőségnek az információkat. Természetesen, mind hamis volt. S a németek csak két esztendő múlva tudták meg, hogy Müller meghalt és halála óta egy ellenkémmelevelvezetnek.

A kensingtoni kiállításon érdekes levélbélyegek is szerepelnek. Két bélyeggyűjtő: az egyik Kopenhágában, a másik Berlinben cserélgette őket. S a bélyegek neméből, valamint elhelyezéséből tudta meg az Intelligence Service kopenhágai ügynöke, hogy *milyen csatahajók és mikor futnak ki a tengerre. A jámbor berlini bélyeggyűjtő az angol admirális egyik legügyesebb kémje volt.*

A legsikerültebb azonban a Bar-le-Duc hátrázközségben történt hírszerzés volt. Bar-le-Duc kis község, amely egy földnyelven fekszik a holland-belga határ közvetlen közelében. Hollandiához tartozik. Ez a kis, hatszáz lakosú község volt az antant kémjeinek egyik főhadiszállása. A szigorú ellenőrzés közepette *Oppenheim* őrnagynak, az amszterdami Intelligence Service-kirendeltség vezetőjének zseniális ötlete támadt, amit nyomban végre is hajtott. A megszállott belga területen egyszerűre a haldoklók és a meghaltak rokonai sorban a bar-le-duc-i temetőbe kíváncsok. A hozzátartozók egymásután keresték fel a megszálló német hadsereg parancsnokságát s kérték, engedjék meg, hogy halottjukat a kis község temetőjében helyezték örök nyugalomra. A németek megengedték, csupán azt kötötték ki, hogy a koporsókat elszállítás előtt német katonáorvosok vizsgálják felül. A temetés megtörtént és éjszaka a sírásó, aki az angol kémszervezet szolgálatában állott, ismét felásta a sírokat és — *a halottak szájából kiszedte az oda elrejtett tudósításokat a német hadsereg erejéről és a várható hadi intézkedésekről.*

Igy ment ez szakadatlanul két évig, amíg teljesen megtelt a kis község temetője. A németek végre árulás útján megtudták a Bar-le-Duc-i temető titkát. Egy flamand paraszt árulta el Antwerpenben. Az egyik gyászoló családnál hirtelen megjelentek a német kémelhárító osztály tisztjei, felnyitották a már lezárt koporsót és *a halott torkában megtalálták a titkos írással irt tudósítást.* Az egész családot letartóztatták és a következő héten a család mind a hat tagját, közöttük asszonyokat is, kivégezték. És többé nem engedték meg senkinek sem az ottani temetőkezelést.

Nők és gyermekek gyógyfürdője.

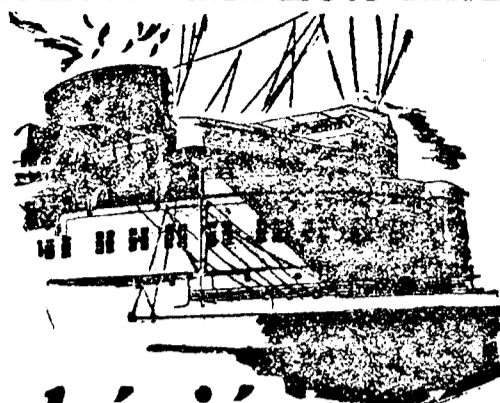
Vasas vizek. — Mórforrók. — Modern inhalatorium. — Melegvízű strandfürdő. —

Olcsó nyaralás:
elő- és utószobában fürdőkkel, kurtaxával, kiszolgálással, orvosi vizittel stb.
10 napra Kc. 540. —
20 napra Kc. 1000. —
Főszezonban teljes ellátás Kc. 41. — 50% vasúti kedvezmény. Kérjen prospektust

Slovensko.

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

Vakáció
a tengeren.

A legszebb s legjobb
üdülés egy tengeri út!

A LLOYDDAL

a NORDKAPRA — 15 nap és a
SPITZBERGAKRA — 24 nap

Csak 1. oszt.

Arak 11.200.— Lejtől kezdve.

Prospektusok, felvilágosítások, jelentkezések:

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

F. Missler S. A. R.

ARAD, Bul. Reg. Ferdinand No. 5. Tel. 8—51.

Ujabb nagyszabású fegyelmi vizsgálat a gáji előjáró ellen

Bonyodalmak Aradváros tulajdonát képező és bérbeadott föld körül — A feljelentések lavinája az előjáró ellen — Covacevci Iván előjárót leváltották a hivatalából

Aradváros vezetőségét több feljelentés ügye foglalkoztatja, amelyet a napokban nyújtottak be Radu Cornel dr. városi interimár-bizottsági elnökhöz. A feljelentéseket több gáji lakos juttatta el a gáji előjáróság városi vezető-tisztviselője, Covacevci Iván előjáró ellen, akik különböző manipulációk vádjával illettek, amelyeket — a feljelentők szerint — a gáji előjáró a város tulajdonát képező földekkel követett volna el.

A feljelentések szerint Aradváros tulajdonát képező egyik gáji földet Covacevci előjáró még 1931-ben bérbeadta évi 16.000 lejért a gáji római katolikus egyházközségnek, majd ugyanezt a földet saját maga vette albérletbe az egyházközségtől, hogy kisebb részekre felosztva maga is bérbe adhassa ki a különböző gáji gazdáknak. Az elmúlt év őszén járt le a gáji római katolikus egyházközség megállapodása a gáji előjáróval, de ez a helyzet nem sem változtatott, mert Covacevci továbbra is bérbeadta a város tulajdonát képező földet és a bérleti összegeket váltókban, megkészenben inkasszálta.

A Covacevci albérlői annak rendje és módja szerint vették használatba a város földjeit és részben meg is művelték azokat, mert egyikük sem gondolt arra az eshetőségre, hogy a gáji előjáró szabálytalanságokat kockáztasson meg a város vagyonának terhére. Tudták ugyan, hogy a gáji előjáró ellen személy szerint is fegyelmi vizsgálat folyik a város részéről egy hitel-manipulációval kapcsolatosan, amelyet *Tripa Traian* városi gazdasági tisztviselővel együtt követett volna el a felmerült gyanúok szerint. A fegyelmi vizsgálat — amelyet különben *Hargot György* törvényszéki főnök vezetése mellett egy városi és vármegyei vezető-tisztviselőkből álló bizottság folytatott le — épp a napokban hozott határozatot az okirathamisítással egybekötött vizsgálás ügyében és a vizsgálat eredményeképpen *Tripa Traian* marasztalta el, Covacevci ellenben felmentette az ellene emelt vádak alól. A gáji földbérlők is csak akkor kezdték kutatni az albérlési megállapodásaik jogi alapját, amidőn Aradváros vezetősége, nyilvános árlejtés útján a lovas tízezered parancsnokságának adta ki a földet bérbe, amelyet a gáji előjárótól már előbb ők, minden külső formalitást betartva jogerősen bérbe vettek.

Az ügyeknek ebben a stádiumában a meglepődött albérlők, akik módot akartak adni Covacevicinek az ügy tisztázására, anélkül, hogy felettes hivatali fórumait értesítették volna felfedezéseikről, felszólították a gáji előjárót, hogy záros határidőn belül fizesse vissza a felvett bérleti összegeiket és egyben térítse meg készkiadásokat, amelyeket eddig is a föl-

dekbe fektettek. Az ügy likvidálását sürgette a katonaság is, amely birtokba kívánta venni mielőbb a nyilvános árlejtésen elnyert bérleti területeket. Covacevci napról-napra halasztotta az ügy rendezését, míg végül is az albérlő gazdák türelmének vége szakadt és megindult a feljelentések lavinája Covacevci Iván ellen.

A kényes ügyet Radu Cornel dr. városi interimár-bizottsági elnök bizalmas ülés keretében belül tárta a városvezetőség elé, amely oly értelemben határozott, hogy a gáji előjárót azonnal leváltja hivatalában és utasítja, hogy a városi központi iktatóhivatal vezetését vegye át addig is, míg az ellene megindítandó újabb fegyelmi vizsgálat tisztázza a helyzetet. Covacevci gáji előjáró hivatalát *Crisan János*, a mikalakai előjáróság vezetője fogja átvenni, míg a mikalakai előjáróság vezetésével *Albici Jánost*, a központi iktató-hivatal főnökét bízzák meg.

A mai nap folyamán *Crisan János* mikalakai előjáró megjelent a gáji előjáróságon, hogy a városvezetőség utasításának értelmében a gáji előjáróság hivatali vezetését azonnali hatállyal átvegye. A hivatal szabályos átvétele azonban Covacevci távolléte miatt nem történhetett meg, amiről *Crisan* kötelességszerűen a déli órákban tett jelentést Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnöknek.

A gáji előjáróság vezetője ellen érkezett újabb feljelentések általános meglepetést keltezték a város vezető-körében, ahol érdeklődéssel várják a gyors vezető-körében, ahol érdeklődéssel várják a gyors menetben megindított újabb fegyelmi vizsgálat konkrét eredményeit.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 4.50 P. Pensiók 8 P-től

Egy éjszaka 10, két éjszaka 20%
engedélyeztetett e lap olvasóinak.

H I R E K

Egy magyar újság- író ünneplése

Nemzeti jutalom Szász Endrének.

Az Erdélyi és Bánsági Kisebbségi Újságíró-szervezet elnöke, Krenner Miklós dr. volt aradi tanárieti főigazgató pénteken Aradon tartózkodott, ahol érintkezésbe lépett az aradi újságírókkal, akik előtt ismertette azt az akciót, amelyet a 25 éves jubileumához érkezett Szász Endre kolozsvári lapszerkesztő megajándékozásának érdekében indított meg országsszerte a Szervezet, az Országos Magyar Párt és a kisebbségi magyar társadalmi egyesületek megértő támogatása mellett. Krenner dr. az akció érdekében — amelyet különben több ízben ismertettünk az Aradi Közlöny olvasóival — egy „Nyiltlevél” közlésére kérte fel szerkesztőségünket, amelynek egyes részleteit alább adjuk:

— Az erdélyi sajtó és a magyar lelkiismeret nevében fordulok személy szerint a kisebbségi magyarsághoz — írja Krenner Miklós dr. — szinte merem írni: kiáltványszerűen, miután annyiszor fordultam hozzá személytelenül...

Ugy érezzük, jutalmat kérhetünk, erkölcsit és anyagit, bármennyire meg is rendült a kisebbségi talapat és alapzat. Ezt a jutalmat pedig ez egyszerű sorainkba szánjuk, akit egyetemesen legméltóbbnak érzünk és tudunk most a magunk világában. Szász Endrének, a „Keleti Újság” szerkesztőjének. Ez a szerény és lelkes ember, aki a nagy erdélyi kulturcsalád nevéhez, amelyet örökölt, a kitünő újságíró minden nemes érdemét fűzte, e hónapban érte meg küzdelmes és szenvedő közharcainak 25. esztendejét. A továbbiakban kéri, hogy a kisebbségi magyar nemzet vegyen részt az ünneplésben és adakozzon az alkalomból. Júliusból. Junius 12-én pénzbeli jutalmat öhaltanak Endrének a módosabbak önkéntes hozzájárulásaiból.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változóan felhős, mérsékelt meleg idő, zivataros eső sok helyen előfordulhat.

CENTRAL MOZGO: Egy nagyváros bűnei

A gyermekrablókka lealjasult amerikai gangsterbandákra rántja le a titokzatosságot ez a csodálatosan rendezett Paramount-síléger. GARRY COOPER, a legdallásabb filmszínész, SYLVIA SIDNEY, a legbájosabb naja és a legsikerültebb magyar filmkarakter: LUKÁCS PÁL játsszák a főszerepeket. (5. fél 8 és 10 órákor).

SELECT MOZGÓ: Onagyvárosi solőrje.

Ezt a képet nem hiába előzte meg olyan várakozás, melyet csak egészen beérkezett filmeknél tapasztaltunk. Humort, szellemet, melódus énekszámokat foglal magában ez a némotól beszéző, énekes vizjáték. Aki tehát kellemesen, szórakozva akarja eltölteni szabad idejét, az adjon randevut „Onagyvárosi solőrje”-nek. CHARLOTTE SUSA, az elegáns operettdiva és FELIX BRESSART, a komikusok legjobbjai töltik be a vezető szerepeket. (5. fél 8 és fél 10 órákor).

Matiné fél 12 órákor a SELECT-ben:

Embert öltem! . . .

A háború elleni küzdelem bibliája ez a megható dráma, melynek minden betűjét évek óta sikoltják a hőseket sirató özvegyek, árva és mindenki, aki bármilyen formában szenvedte át a négyéves pusztulás rémségét.

— Pilsudszky marsall távirata Aradra. Rendkívül érdekes táviratváltás folyt ma Arad és Varsó között. Mitra Sándor, az ismert aradi törvényeségi hites tolmács, aki a háború idején Pilsudszky marsall lengyel légiójában mint főhadnagy szolgált, névnapja alkalmával táviratilag üdvözölte egykori vezérét. Az üdvözlő táviratra Pilsudszky marsall szívélyes hangú választáviratot küldött Mitra Sándornak, amelyben megköszöni a figyelmet és bajtársi üdvözléssel biztosítja őt, egykori tisztjét, további szeretetéről.

— Ma megérkezett az aradi rendőrségre az a miniszteri rendelet, amely a június 8. és 9. munkaszünetéről intézkedik. A rendelet értelmében mind a két napon hivatalos munkaszünet lesz és az üzletek is zárva tartandók. 9-én pedig — a Hősök Napjára való tekintettel — nyilvános helyeken tilos a zene, a mozi- és színházi előadások pedig szünetelnek.

Nagyfontosságú értekezletet tart ma Aradon az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöki tanácsa

Az ország minden részéből érkeznek delegátusok az értekezletre — Tárgyalások a kereskedők szociális intézményeiről

Nagyfontosságú és rendkívül érdekessé-
gü értekezlet lesz vasárnap délelőtt tíz óra
kezdettel az aradi Kereskedelmi Testület nagy-
termében. Az értekezletnek országos szem-
pontból is nagy jelentősége van, mivel Erdély
és Bánát minden részéből elküldik delegátu-
saikat az egyes kereskedelmi testületek érre a
szokásos évi értekezletre, illetve ülésre, ame-
lyet az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Tes-
tületek Szövetségének elnöki tanácsa tart. A
Kereskedelmi Testületek Szövetségének veze-
tősége Aradot választotta az elnöki tanács
ülésének ez évi színhelyül és a holnapi ülés-
sen a Kereskedelmi Testületek Szövetségének
felkérésére, mint a vendéglátó testület elnöke,
Domán Sándor fog elnökölni. A Kereskedelmi
Testületek Szövetségének nagyváradi köz-
pontjához értesülésünk szerint már a követ-
kező testületek elnöksége jelentette be a hol-
napi elnöki tanács ülésén való részvételét:
Nagyvárad, Temesvár, Csikszereza, Maros-
vásárhely, Lippa, Oravica, de előreláthatólag
a többi testület is elküldik az ülésre repre-
zentánsaikat. Az elnöki tanács ülésén termé-
szetesen megjelenik a Kereskedelmi Testületek
Szövetségének főtitkára, dr. Fried János is.

Értesülésünk szerint az elnöki tanács ülés-

— A mexikói földrengés borzalmai. Mexikó-
ból jelentik: A néhány nap előtt dúlt földrengés
rettenetes aránya csak most bontakozik ki teljes
egészében. A halálos áldozatok száma meghaladja
a hatvanat, a sebesülteké pedig több, mint 500.
Számos kisebb helység teljesen rombadólt. A ka-
tasztrófa sokkal borzalmasabb volt, mint a leg-
utóbbi földrengés pusztítása.

A madárijesztő

— Nem fél, hogy a sok madár feltolja a
vetőmagot? Állítson fel egy madárijesztőt.

— Oh, nem szükséges, a leányaim egyi-
ke mindig a kertben van.

— Hivatalosan cáfolják Ruttkay kémkedését.
Budapestről jelentik: Az MTI azokkal a hírekkel
szemben, amelyek arról szóltak, hogy Ruttkay
koronaőrsei százados állítólag fölfedezett kémke-
dése miatt követett el öngyilkosságot, hivatalos
heyről nyert felhatalmazás alapján megállapítja,
hogy a kémkedés gyanúja nem állott fenn a szá-
zadossal szemben, Littkené pedig nem állott a
kémelhárító osztály szolgálatában, ugyanugy Dö-
mötör József huszárezredes se tagja ennek a cso-
portnak.

— Eljegyzés. Dr. Dengl János új-
aradi orvos eljegyezte Kompa sz Vilma ur-
leányt Ujaradon. (Minden külön értesítés
helyett.)

URAIM!

kérjük a kirakataink
megtekintését.

Ruttkay & Botye fehérnomsz
üzlet.

— Házasságok. Réthy Edith és dr.
Lacza Péter, Békésvármegye tb. szolgabi-
rája, házasságot kötöttek Szarvason.

Varga Ilonka és új. Hilger János ma,
(5-én) este fél 9 órákor tartják esküvőjüket az
aradi Minoriták templomában.

— Véletlenül ledobott bomba — huszonkét
halott. Tokióból jelentik: Egy kínai repülő, aki
Honan tartományból a kommunisták elől mene-
kült, valószínűleg tévedésből Pengu város felett
35 kilós bombát ejtett le gépéből, amely borzalmas
pusztítást vitt véghez. Huszonkét ember meghalt,
41 személy súlyosan megsebesült. Mivel a repülő
közvetlenül a bomba lezuhanása után kényszerle-
szállást végzett, a feldühödött tömeg a pilótát
meglincselte.

sén mindenekelőtt a Szövetség pénzügyi hely-
zetét fogják le tárgyalni, majd pedig a költség-
vetés megállapítása következik. Meg fogja ál-
lapítani az elnöki tanács ülése a Szövetség jövő
évi munkaprogramját, majd pedig tárgyalás
alá veszik a már régebben tervezett gazdasági
tanács tényleges megalakítását, amelyhez ed-
dig már a következő testületek jelentették be
csatlakozásukat: az Ipartestületek Országos
Szövetsége, a Gyáripari Szövetség, az Építő-
mesterek Országos Szövetsége, az Élelmezési
Munkaadók Szindikátusa, a Magkereskedők
Egyesülete, valamint a Rum- és Likörgyárosok
Országos Szövetsége. Abban az esetben, ha az
elnöki tanács a gazdasági tanács megalakítása
mellett fog dönteni, akkor részletes megbeszé-
lésre kerül a tanács működése és munka-
programmja.

Tárgyalás alá veszik az elnöki tanács ülés-
sén a szövetség szervezésének kiépítését és
tárgyalni fognak azokról a lehetőségekről,
amelyek mellett meg lehetne a közeljövőben
valósítani a kereskedők régen tervezett szoci-
ális intézményeit. A Kereskedelmi Testületek
Országos Szövetsége elnöki tanácsának ülés-
sére a delegátusok egy része már ma este
megérkezett, míg a többiek holnap reggel ér-
keznek Aradra.

Visszautasította a miniszterium az aradi mozgósínházak adó- leszállítási kérelmét

Be kell tartani a törvényben előírt feltételeket

Az aradvárosi mozgósínházak, valamint
a Corso-mozi igazgatósága kérelemmel for-
dult a pénzügyminisztériumhoz, hogy a moz-
gósínházakra megállapított 26 százalékos lát-
ványossági adó összegét 50 százalékkal lejjeb-
bitse. A miniszterium válasza most érkezett le
az aradi pénzügyigazgatósághoz, amely érde-
kes indokollással utasította vissza a mozgós-
sínházak kérelmét.

A Corso-mozgónál a miniszterium meg-
állapítása az volt, hogy annak dacára, hogy
az engedély a Román Irók Egyesületének van
kiadva, magát az engedélyt ténylegesen nem
ők használják és így nincs meg a jogcím az
adó leszállítására.

A városi mozgósínházaknál a kérelmet
azzal utasították vissza, hogy nem tett eleget
a törvényben előírt pontoknak, amelyek rész-
letesen felsorolják, hogy minő feltételek mel-
lett adható meg a városok kezelésében lévő
mozgóknak a kérelmezett adókedvezmény.
Emek értelmében igazolni kell az alkalm-
zottakkal kötött szerződések feltételeit, be-
 kell mutatni a filmházakkal kötött megállapo-
dásokat, valamint igazolni kell azt is, hogy a
jövendőnek a város mire fordítja. Amennyiben
ezeknek a feltételeknek a város utólag eleget
tesz, úgy a miniszterium ismét tárgyalás alá
veszi az adóleszállítás iránti kérelmet.

— Vizsgálja a Justice for Hungary ügyében.
Budapestről jelentik: Asbóth feljelentése ügyében
az ügyészség ma megkereste Medvés vizsgálóbí-
rót, akit felkérték, hogy rendelje el a Justice for
Hungary törött légszavarának lefoglalását, amit
a vizsgálóbíró el is rendelt és erről értesítette a
rendőrséget, amely a roncsoknak Budapestre ér-
kezte után azonnal lefoglalja az eltört propellit.

— Vakmerő betörés Budapesten. Budapestről
jelentik: Az OTT Alkotmány-uccai épületében le-
vő vívószövetség hivatalos helyiségében ma dél-
ben a hivatali szünet alatt, amikor a tisztvise-
lők már eltávoztak, betörés történt. Ismeretlen,
de valószínűleg a helyzettől tisztában levő egyén
behatolt a hivatalba, feltörte a vitrineket, meg-
furta a Wertheim-szekrényt és 150 pengőt, vala-
mint négy értékes ezüstserleget vitt el.

Román Állami Osztályosjáték

III. osztályának sorsjegyei **M E G É R K E Z T E K.** Huzás június 12-ig, június 21-22
GOLDSCHMIDT BANK R.-T.

Az aradi királynapi ünnepségei

Károly király visszatérésének és trónfoglalásának évfordulója — A június nyolcadiki ünnepségek programja

Az aradi egyházi, katonai és polgári hatóságok vezetőseit egyre intenzívebben foglalkoztatja Károly király visszatérésének és trónfoglalásának második évforduló-ünnep, amelyet ez évben is június hó 8-án tartanak meg országsszerte. Június hó 8-án hivatalos munkaszünet lesz és az egyházi, katonai, valamint a polgári hatóságok nagyszabású ünnepségekkel kívánják külsőségeiben is ünnepnappá avatni a történelmi esemény évfordulóját. Az aradi garnizon-parancsnokság ma készült el a június 8-iki országos hivatalos ünnep gazdag programjának összeállításával, amelynek részleteit alább ismertetjük az Aradi Közlöny olvasóival:

Az ünnepségek szerdán délelőtt fél 11 órakor kezdődnek. Comsa Gergely dr. aradmegyei görög keleti megyés püspök fényes püspöki segédlettel Te Deumot celebrál a Tökölteri görög keleti katedrálisban. Utána az aradi I. lovas-divízió parancsnoka, Balacescu generális kiosztja az egykori aradmegyei legionisták között az uralkodó kitüntetését, a „Ferdinand I.”-rend érdemét. Az ünnepség e részének lefolyása után Balacescu tábornok tart emlékbeszédet, melyet a program szerint Serbanu György dr. megyei prefektus és Mutiu Traian, az egykori legionáriusok egyesületének elnöke beszél. Ezután az aradi garnizon fegyvernemeinek diszszázadai elvonulnak az előkelőségek tribünje előtt, amelyet a városháza épülete előtt állítanak fel. A délelőtti ünnepi csapatszemlével a délelőtti ünnepségek befejezést nyernek.

Ugyanez nap délutánján pontosan 5 órai kezdettel nagyszabású katonai sport-ünnepély kezdődik a vár melletti új löverseny-pálya területén az alábbiakban részletezett programmal:

Délután 5-től 6 óráig: A csapatok felvonulása. Ugyanakkor a 93. aradi gyalogezred katonai rendgyakorlatokat mutatnak be. Ezen a gyakorlaton 150—200 katona vesz részt.

Délután fél 6—6-ig: 100 méteres lövőtámasz, gyorsasági verseny, öt-öt versenyző-csoportokkal.

Ugyanezen idő alatt 100 katona fegyvergyakorlatokat mutat be. **Fél 7—háromnegyed 7-ig:** A grancsárkibattillon száztáru énekkórusának szereplése. **Háromnegyed 7—negyed 8-ig:** Az I. lovasezred tisztjeinek ugrató-versenye és akadály-versenye. A gazdag műsor katonazenekari számokkal ér véget.

A délutáni sportünnepség programjának tartama alatt a 93. gyalogezred sportpályáján a grancsárkicsapatok és a 93. csapatok között futballmeccs fog lezajlani. Az ünnepségekre a bemenet teljesen díjtalan lesz.

Ruprecht extrónörököt a bajor állam fejévé akarják választani

Meglepetést keltett a Papen-kormány programja

Berlinből jelentik: A Papen-kormány nyilvánosságra hozott programja a meglepetés erejével hatott a német közvéleménynek ama rétegében, amely még megőrizte józanságát és amely meglepetten vette észre, hogy Hitler eddig amilyen hangoztatott programját, most, mint kormányprogramot látja viszont. A dél-német porosz reakció körökben, ahol már eddig is aggodalommal tekintettek a Papen-kormány alakítása elé és ahol Hitler aránylag kevés számu hívvel bír, olyan tendencia mutatkozik, amely könnyen kihatással lehet a birodalom egységére is. Bajor körökben ugyanis egyre több híve lesz annak a tervnek, hogy Ruprecht bajor extrónörököt, aki a Hitlerrel hadilábon álló bajor néppárthoz áll közel, a bajor állam fejévé válasszák.

Az új birodalmi gyűlési választásokat minden valószínűség szerint július 24-ikében állapítják meg. A pártok természetesen máris nagy előkészületeket folytatnak a választási harcra, amelyhez hasonló még nem vívtak Németországban a köztársaság fennállása óta.

Az új birodalmi gyűlési választásokat minden valószínűség szerint július 24-ikében állapítják meg. A pártok természetesen máris nagy előkészületeket folytatnak a választási harcra, amelyhez hasonló még nem vívtak Németországban a köztársaság fennállása óta.

— **Gorgulov ügyét júliusban tárgyalják.** Párisból jelentik: A párisi ügyészség elkészítette Gorgulov elleni vádiratát és a törvényszék az ügyet a jövő hó 7-én tárgyalja le.

— **Öngyilkos lett Budapesten a Generali biztosító allgázgatója.** Budapestről jelentik: Dávid Károly, a Generali biztosítótársaság allgázgatója ma felrohant a Szász Károly-ucca 1. számú házának negyedik emeletére, ahonnan az udvarra vetette magát. Szörnyen összetörve, holtan maradt az öngyilkosság színhelyén. Tettét idegbaja miatt követte el.

A tanár ur ideges

— *Miért visel államódon vattát a tülében, tanár ur?*

— *Önök elárulom. Az a rossz szokásom ugyanis, hogy az újaimmal az asztalomból dobolok s ezt nem tudom hallani.*

Palka új öltönyt kap.

Szabómester a papához: Vattázzam ki a fiucska vállát?

Pali közbeszól: Nem... inkább a nadrágot.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó hó 5-én, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8 órá-tól ebédután 2 óráig a Pernyáuban.

Bárhol megjelent vagy hirdetett könyvet SANDOR FERENC-nél keressen.

— **Felvétel a szeghalmi (békésmegyei) reálgyimnázium Diákotthonába.** — hol az évi teljes ellátás díja 510 p. — már megkezdődött. A diákokkal együtt lakik egy nős tanár és három nőtlen felügyelő tanár. Létszám 110 növendék. VIII-ik osztályosokat nem vesz fel az intézet. Részletes tájékoztatót kívánatra készséggel küld az intézet. Személyes látogatás alkalmával Szeghalom a fővonalakról gyomai, vagy püspökladányi átszállással közelíthető meg. Jelentkezni legkésőbb június hónapban lehet.

Az ügyészség nem indít eljárást a feljelentett két aradi orvos ellen

Lecuta esperes nem volt súlyos idegbeteg

Általános feltűnést keltett az Aradi Közlöny tudósítása arról a bünvádi feljelentésről, amelyet két ismert aradi orvos ellen adott be ügyvédje, Lepa Valér dr. utján Lucuta Mihály esperes. A feljelentést érdekessé teszi még az a körülmény is, hogy Lucuta esperes már egy időben állott ideggyógyi kezelés alatt és kezelőorvosa nyilatkozata szerint soha nem volt olyan idegbeteg, hogy tetteiért ne vállalhatta volna a teljes felelősséget.

Jogász körökben általános a vélemény, hogy az orvosok ellen bünvádi eljárásnak helye nem lehet, mivel helytelen diagnózisért orvost bünvádi felelősségre vonni csak akkor lehetne, hogyha abból a betegre nézve az egészségét veszélyeztető következmények állanának elő. Mivel erről ebben az esetben nincs szó, valószínű, hogy az ügyészség nem is indítja meg az eljárást az orvosok ellen, hanem az iratokat megszüntető végzéssel irattárba helyezteti.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó béltisztító szert eredményesen használják.** Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a Ferenc József viz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Özvegy Káli Ferencné itálnékölti éttermében (Strada Eminescu 36.) nyilvános telefonállomás nyílt meg.**

Rendelje meg a 70 lejes Aradi Közlönyt

— **Uj közjegyzőt neveztek ki Lippára.** A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli dr. Cioban Aurel ismert lippai földbirtokos közjegyzővé való kinevezését. Az új közjegyző, aki különben szenatori tisztet viselt az Averescu-kormány idején, kiváló jogszakértő s közjegyzői kinevezése Lippa társadalmában kellemes feltűnést keltett.

— **Szabadiábra helyezett kommunisták.** Az aradi törvényszék vádpanácsa ma foglalkozott a kommunista propaganda vádjá miatt letartóztatásban lévő Káli Istvánné és Ludna Mihály pécskai lakosok ügyével. Mivel ügyükben a vádat befejezést nyert, a vádpanács elrendelte szabadiábra helyezésüket.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, a tavaszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek.** Az összes gyógytényező, — külön szivostály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

„LIONE“ Modellház megnyílik a Neuman-palotában. :: Legújabb modellek, selymek, szenzációs olcsó árakon

Színház — Irodalom — Művészet

A budapesti Terézköruti Színpad együttesének vendégjátéka

„Halló! Muszaj nevetni!“

A budapesti Terézköruti Színpad társulatának vendégjátéka a legteljesebb siker jegyében zajlott le az első estén. A budapesti Stúdió utján a magyar nyelvterületek közönsége előtt általánosan ismert a társulat minden egyes tagja, akik valamennyien szinte maradéktalanul képviselik a régi, háború-előtti irodalmi kabaré prózai nivóját és irodalmi valeturját. A Nyári Színház nézőterét megtöltő közönség viharos, szívből jövő nevetéssel kísérte végig a 16 változatos képből álló „Halló, muszaj nevetni!“ című nagy énekes és zenés revü tarka képeit, amelyek tulajdonképpen külön-külön sikerült alkotásai a magyar kabaréirodalom ötletgazdag, szatírával, maliciával és mindig találó módon jellemző termésének.

Boross Géza kuplé-előadó művészetét, ellenállhatatlan exteriurjával nem kell különösebben jellemeznünk. Boross Géza a régi, kedves, impulzív humorú előadó. A közönség, amely nem győzött betelni számaival, egy egész szünetet tapasztalt át miatta. Rajna Alice karakterizáló markáns bonhomiaja most is elérte célját, a humort, pompás színészi képességeit zajos tetszéssel honorálták. Lengyel Gizi a hosszabb prózai egyfelvonásosokban kapott tapsokat. Szász Ila előadóművésznő ragyogó előadó-karikaturáival aratott döntő-erejű sikert. Berkó József sikerült Nagy Endre-konferanzs-karikaturája volt jó: mint színész, a Malec-típkön ábrázolás képviselője. Herczeg Jenő, Gárdonyi Lajos és Fenyő Árpád tették teljessé az együttes új bemutatkozásának sikerét: valamennyien maradéktalanul hozva ki szerepük színészi lehetőségeit.

A Terézköruti Színpad művészei vasárnap délután és este lépnek fel még Aradon. A mai est sikere biztosítja számukra a holnapi előadások közönség-sikerét is. (ig.)

Ma két előadást tart a bucsuzó Terézköruti Színpad Aradon

Harsogó kacagás uralta tegnap, szombaton este az aradi Nyári Színház nézőterét. A Terézköruti Színpad bemutatkozását kísérte viharos tetszés és ez egyaránt szólt a kitűnő műsornak, a Halló muszaj nevetni címet viselő, 16 képből álló revünek, mint a nagyszerű

együttesnek, amelynek Rajna Alice, Szász Ila, Lengyel Gizi, Boross Géza, Herczeg Jenő, Berkó József, Gárdonyi Lajos, Fenyő Árpád a tagjai. Ma két előadást tart bucsuzóul az ensemble. Délután öt és este kilenc órakor. Olcsó helyárak, legdrágább jegy 80 lej. Elővételi pénztár vasárnap délig a téli színházban.

Az aradi ügyészség a borosjenői olvasókör feloszlását kérte a törvényszéktől

Több aradi vállalat kérte jogi személyiségének elismerését — Alapszabálymódosítást kért a Fűszerkereskedők Szindikátusa

Az aradi törvényszék Popescu-Mager dr.-tanácsa több kérelmet tárgyalt le, amelyben vállalatok részben jogi személyiségük elismerését kérték a törvényszéktől, részben pedig alapszabályaik módosításának jóváhagyását kérelmezték.

Jogi személyiségének elismerését kérte az Aradon megalakult Állat-export szindikátus, amelyre vonatkozólag azonban a törvényszék nem hozott döntést, tekintettel, hogy a minisztériumtól nem érkezett le a kérelem.

Az Aradi Fűszerkereskedők Szindikátusa alapszabálymódosítást jelentett be, amelyet a törvényszék jóváhagyott. Ugyancsak alapszabálymódosítást kért az aradi Tiszviselők Temetkezési Egyesülete, amelyre vonatkozólag azonban a törvényszék nem döntött.

Érdekes ügy került ezután a törvényszék elé. A borosjenői főszolgabírói hivatal, valamint az aradi ügyészség a beérkezett jelentések alapján a borosjenői Cercul de Lectura (Olvasó-kör) megszüntetését kérték, arra való

hivatkozással, hogy a kör nem tölti be hivatását és ezért a hatóságok szükségesnek látják, hogy további működését a törvényszék határozatilag szüntesse meg. Az érdekes ügyben a törvényszék nem hozott döntést, mivel a határozat kihirdetése előtt tanúk kihallgatását látta szükségesnek és ezért a folytatólagos tárgyalást a jövő szombatára halasztotta.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe

Az ARADI KÖZLÖNY Budapestén a következő szállodákban és kávéházakban olvasható:

Cariton kávéházban, Petőfi-tér.
Kovács kávéházban, Oktogon.
Belvárosi kávéházban, IV. Eskü-ut 5.
Bristol szálloda halljában, IV. Mária Valéria-u. 4.
Mérán szálloda halljában, Berlini-tér 7.

Izgalmasnak ígérkezik az aradi Polgári Jótékony Egyesület vasárnapi gyűlése

A hatos bizottság előterjeszti jelentését — A jelentés lényegesen különbözik az igazgatóság álláspontjától —

Az aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjának rendkívüli taggyűlése elé, amely most már rövid négy hét alatt harmadszor ül össze, felfokozott érdeklődéssel tekintenek az érdekeltek, annál is inkább, mivel erre a taggyűlésre vált esedékessé az igazgatóság jelentésének felolvasása. Mint ismeretes, a négy hét előtti taggyűlés hatos bizottságot küldött ki, amely egy héttel ezelőtt számolt be a taggyűlésnek tapasztalatairól. Az elmúlt vasárnapi taggyűlés formai hibák miatt nem volt határozatképes és így azt a következő vasárnapra, vagyis holnapra kellett halasztani. Ezen a taggyűlésen kerül megvitatásra a hatos bizottság beszámolója, az igazgatóság jelentésével együtt, amely mindeddig nem került nyilvánosságra.

Értesülésünk szerint az igazgatóság a napirendet három pontban állította össze és jelentését is ennek megfelelően három pontra osztotta. A jelentés első pontja a jogi személyiség kérdésével foglalkozik és az igazgatóság első pozícióját fenntartva, a Polgári Jótékony Egyesülettől való különválást, illetve a külön jogi személyiség megszerzését ajánlja. A külön jogi személyiség megszerzésének szükségességét az igazgatóság azzal indokolja, hogy a minisztérium rendeletének értelmében mindazon egyesületek, amelyek öt millió lejnél nagyobb alaptőkével rendelkeznek; kötelesek külön jogi személyiséggel bírní. Arra való tekintettel tehát, hogy a temetkezési csoportok alaptőkéje jóval meghaladja az ötmillió lejt, a jogi személyiség kérdése elengedhetetlen. Ennél a pontnál minden valószínűség szerint élénk vita lesz, annál is inkább, mivel a

négy hét előtti taggyűlésen a csoportok jogi tanácsadója, Gabos Jenő dr. kijelentette, hogy tudomása szerint nincs olyan intézkedés, amely a csoportokat a külön jogi személyiség megszerzésére kötelezhetné. Megemlíti a jelentés azt is, hogy a csoportok teljesen egészségesek és így a bizalmatlanságnak semmi alapja sincsen. A taggyűlésen minden valószínűség szerint számszerű adatokat is fognak kérni, annak megvilágítására, hogy a nyolcszáz halotti járulékos befizetése után milyen arányban kerülnek kifizetésre a temetkezési segélyek.

A jelentés második pontja a tőkeelhelyezés kérdésével foglalkozik és rávilágít arra, hogy a csoportok vezetősége már megegyezett a Polgári Jótékony Egyesülettel a már régebben említett 350 négyszögöles telek hetvenezer lejért való megvételére. Ide kétemeletes bérházat kívánnak építeni, körülbelül két és félmillió lej költséggel. A harmadik pont pedig azt említi meg, hogy az 1927-ben a taggyűlés által meghatározott egy lejes szavatórümi járulékoszedését megszünteti és az ebből befolyt másfél millió lejt a csoportok tartalékalapjához csatolja. A holnapi taggyűlés rendkívül izgalmasnak ígérkezik, annál is inkább, mert a hatos bizottság javaslatai nagyon sokban lényegesen különböznek azoktól a javaslatoktól, melyeket jelentésében az igazgatóság a taggyűlés elé terjeszt.

Érdekes vallásfilozófiai előadás az aradi Iparos Otthonban

Mikoss Aladár előadása a Katholikus és Zsidó egyházzól.

Érdekes előadást tartott ma este az Iparos-Otthonban beokvári Mikoss Aladár nyugalmazott őrnagy „A katolikus és a zsidó egyház” címen. Előadásának tendenciája a két egyház közötti évszázados ellentétek áthidalása volt. Az előadás először a két vallás közös kuforrására, az ó-testamentumra világít rá és kifejti, hogy az Ábrahám patriárkával kötött frigy, amely szerint „utódaidat megsokasítom, mint a csillagok milliárdjait”, nem fizikailag értendő, hiszen a zsidó nép számbelileg nem nagy, hanem ez az eszmét jelképezi, az egy Isten kultusz eszméjét. Ezután Krisztusról beszélt az előadó és kifejtette, hogy senki sem vitatja, hogy Krisztus Dávid király családjából származott, a zsidókért küzdött, szenvedett és a zsidó eszmékért halt mártírhalt. Ennek a zsidó Krisztusnak a zsidók előtt is méltó helyre való állítása volna az összekötő kapocs a két vallás között. Krisztus anyja, Mária, zsidóul Mirjam a legeszményibb, a legtökéletesebb nő, aki valaha a földön élt és az emberiség, nő és anya iránt sohasem adózott oly tisztelettel, mint épp e zsidó asszony iránt évszázadokon keresztül.

Hogy a két vallásnak mennyire közös az eredete, ezt a mise is bizonyítja, amely magán hordja a zsidó szertartások jellegét. Végül pedig rátért a pápának legutóbbi enciklikájára, amelyben a zsidó nép szenvedésének megváltásáért és a zsidó nép boldogulásáért könyörög. Miután az a legmagasabb egyházi méltóság ajkáról hangzott el, határozottan állítja, hogy az igaz katolikus toleráns, mert aki vallását igaz érzéssel kultiválja, csak szeretettel viseltethetik azok iránt, akikről a vallást kapta. Az egybegyűlt hallgatóság az előadót hosszasan megtapsolta és egy kellemesen eltöltött est impressziójával távozott.

Az aradi tanítónőképző mintaiskolájának évváró-vizsgálója

Az állami tanítónőképző elemi gyakorló iskolája (scoala de aplicatie), ma tartotta évváró vizsgáját a szülők nagy számának érdeklődése mellett. A vizsgatermet a növendékek erre az alkalomra színesen díszítették fel, a katedra tele volt virágokkal, körülötte a tanulók évközi lombfűrész munkái, amelyek a kis gyermekek kezűgyességéről tettek tanúságot. A terem falait pedig gyermekek-készítette primitív rajzok, festmények, színes papirokból kivágott képek borították. A regáltól három év előtt Aradra helyezett tanítónő, P a p u r e a n u Elvira asszony modern tanítási módszerével valóban meglepő eredményeket produkált és mindenben méltó társa volt Mandru kisasszony, aki ebben az évben az első és második osztályt tanította. A gyermekek minden tárgyból precíz feleleteket adtak, minden kérdésnél 20—25 gyermekujj nyult fel, annak jeléül, hogy kész a felelettel. Majd pedig karének következett, a két kiváló tanítónő itt is megkapó eredményeket tudott felmutatni. Altalános meglepetést váltott ki a vizsgának az a száma, amelynek során egy rövidnadrágos gyermek, a negyedosztályos M o v a n u P e t r e dirigált, aki ceruzával a kezében, kitűnő hallást sejtető érzékkel vezényelte a harminc gyermekből álló énekkart.

Itt említjük meg, hogy ezt a mintaiskolát a megsemmisítendő intézetek indexére tette takarékosági tervezetében a közoktatásiügyi minisztérium, de talán remélhető, hogy a kormányváltással elmúlik a megszüntetés veszfelhője az iskola felől és az új rezsim máshol igyekszik takarékoskodni, nem pedig egy olyan iskolán, amelynek működése kultúr-szükséglet.

ABBAZIABAN a fűrdőszezon már megkezdődött!!

A osodás adriai fűrdőhely vezető szállodái a **HOTEL PALACE-BELLEVUE-REGINA** bőveges ellátást adnak 40 lírától. Magyar levelezés. Kitűnő konyha. Minden délután és este tánc. — Mondeln aszrakozások. — Előrangú jazz és KISS LAJOS cigányzenekara. — Bálak. reuilonok. Bővebb felvilágosítással szolgál a PALACE HOTEL igazgatósága ABBAZIA.

Negyven millió lej birságot vetett ki bélyegkihágás címén Serb Sándor vezérfelügyelő

A pénzügyminiszter — mint az Aradi Közlöny jelentette — néhány hónappal ezelőtt bizta meg Serb Sándor temesvári pénzügyigazgatóhelyettest a bélyeg- és jogilletékek ellenőrzésével. Serb Sándor kinevezése alkalmával tiz megyére kiterjedő ellenőrzési hatáskörrel lett felruházva és az eddigi vizsgálatának eredményéről a következőket mondta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Eddig csupán három megyében vizsgáltam felül az egyes vállalatok könyvelését és megállapítást nyert, hogy majdnem mindenütt követtek el kihágást a bélyegilleték leróvása körül. Természetesen ez nem tudatos. Illetve szándékosan történt, hanem magyarázata inkább abban keresendő, hogy nem ismerik a törvényt. A kihágások megállapításával kapcsolatban azonban a birságot ki kellett rónom, ami a kihágáshoz mérten az államot ért károsodás összegének egyszerűsétől annak ötszöröséig terjed. A kirótt birság összege közel 40,000,000 lejt tesz ki, amelyet jóváhagyás végett most terjesztettem fel a minisztériumhoz.

— Aradon és Aradmegyében még nem vizsgáltam felül egyetlen vállalatot sem, sőt nem is tudom az időpontot, hogy mikor kerül sorra. Meg

vagyok győződve, hogy itt is találom kihágásokat, azonban ismételtén hangsúlyoznom kell, hogy ezek csakis a törvény nem tudása miatt történtek. Rosszindulatból történt kihágást csak három esetben találtam, amikor egyik nagyobb bánáti vállalat oly módon követte el a visszaélést, hogy egy másik megyében levő pénzügyigazgatóságnál illetékeztette meg azokat az okmányokat, amelyeknél kevesebb bélyeg akart leróni. Ezeknél természetesen a legnagyobb birságot vetettem ki, a amelyik mindegyik vállalatnál néhány millió lejt tett ki.

"OLLA"
GUM..?

mely megőrzi Önt neki betegségektől.

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kímondottan "OLLA" óvszort!

Legszebb ingpuplinok, zefirek, delaineek, crepek, színes panamak, selymek, frottirszövetek stb.

a „**GOLDHAUS**“-ban

Timisoara, Dom-tér 7. Arad, Bulev. Reg. Ferd 11.

Fejedelmek, főhercegek és arisztokraták szolgálatában

Jubilál a Friseur Marko, akinél még Rudolf trónörökös is borotválkozott — Lichtenstein herceg borotválkozik — Érdekes beszélgetés a Habsburgok utolsó katonájával

Bécsből jelentik: A Habsburger-gaszen, a Burgtól a Grabenre vezető uccában, igénytelennek látszó kis borbélyüzlet húzódik meg: „Friseur Marko”. Ennyi van kiírva a cégtáblára. Ez a borbélyterem azonban egészen különleges érdekessége Bécsnek: A háboru előtt ez volt az arisztokrácia találkozóhelye és ma, a vörös világban is még talán az egyetlen helye a köztársaság fővárosának, amelynek még van valami kis udvari levegője. Az üzlet tulajdonosa, R o d o j s i c s M a r k ó, bácskai ember, aki bár több, mint negyven évtizede elkerült hazukról, még mindig tökéletesen beszél szerbül is és magyarul is és ha német nyelven tart előadást vendégeinek (mert Markó mester mindig előadást tart), akkor is teletömi a mondókáját szerb és magyar kifejezésekkel.

A híres borbély utja a Bácskából a császárvárosba

Radojcsics mester Titel közelében született, régi nemesi családból. Ősei tiszték voltak és családfáját Mária Terézia koráig vezeti vissza, amikor is egyik dédapja, nemes R o d o j s i c s I v á n, Komárom várkapitánya volt. Később a határokon vitézkedtek a Radojcsicsok, a csajkások között a Bácskában és régi feljegyzések nem egy Radojcsics hőstetteiről mesélnek. Radojcsics nagyapja minden vagyó-

nát elveszítette és így lett unokájából borbélyinas, előbb Ujvidéken, majd Budapesten. Váci-uccai üzletbe jártak a magyar arisztokraták, a Batthyányiak, Esterházyak, sőt egy szép napon Rudolf trónörökös is beállított hozzá.

— Én borotváltam meg. — mondja büszkén a mester — és annyira megkedvelt, hogy aztán már csak én velem szolgáltatta ki magát. De nemcsak ő, a barátai is mind hozzám jártak, köztük Miguel braganzai herceg. Néha felhívtak a várba, borotválni, haját nyírni, néha bejöttek az urak az üzletbe is. Annyira megszokták, hogy aztán elvittek magukkal Bécsbe. Itt nyitottam meg azután önálló üzletemet Markó név alatt, mert az mégis csak különös lett volna, ha az áll a táblán: Nemes Radojcsics Markó, borotválás két krajcár, hajnyírás öt krajcár.

— Vendégeim között nem kevesebb, mint tiz főherceg volt, köztük Jenő, Károly István, Károly Albrecht, Miksa, Ferenc Salvator és két fia, Hubert és Kelemen, akik még mindig állandó kundschaftjaim közé tartoznak. Állandó vendégeim közé tartozott még 19 herceg, 96 gróf, 63 báró és 28 lovag. Öfelsége kamarásai közül pedig 78-at szolgáltam ki ezalatt az 50 esztendő alatt.

Magas, elegáns, ősz uriember lép be az üzletbe.

— Szervusz Markó, — köszönti a mestert.

— Alázatos tisztelem, fenség.

Lichtenstein herceg. De most nem a mester, a segéd szolgálja ki. A herceg int, ő csak beszéljen tovább. Markó mester elmondja még, hogy Batthyány Károly gróf még most is többször Budapestre rendeli, mert csak vele hagyja borotváltatni magát. Ilyenkor a legelőkelőbb dunaparti szállóban bérelem neki szobát. Róla egész irodalom van már. Büszkén mutatja a cikkeket és regényeket, mert már ilyeneket is irtak róla. A háboru előtt két versenylóva volt és 108 ezer koronás takarékbetéte. Nemcsak a góthai almanachot tudja könyv nélkül, hanem fejből tudja öt évre visszamenőleg, minden nevezetesebb versenyparipa családfáját. Most is szenvedélyesen jár még a kóversenyekre, amint mondja, egészen más az, ha nem a saját lovai futnak az embernek!

Egy érdekes emlék

A borbélyterem falán nagy kép függ: Ferenc József fiatalkori portréja, lóháton.

— Ugy tessék megnézni ezt a képet, hogy ez nem közöséges festmény. Ez a nagy kép csupa apró posztódarabokból van összeállítva. Messiba mesier készítette nekem emlékül, a máltai lovagrend híres egyenruhásabója. Ő, meg én voltunk itt két utolsó katonája a régi császárságnak. Bizony, bizony.

— Bizony, bizony. — ismétli a szomszéd fotójából Lichtenstein herceg. (—)

Vizsgai jutalomkönyvek 20 lejtől kezdve **KARPEL-NÉ!**

Junius 9-én a Ferencváros játszik Aradon

Ellenfele a Gloria-AMTE kombináltja lesz Kezdeté este 7 órakor.

SPORT KÖZLÖNY

A Hellas példás rendezésében kezdetét vette a Kerületi Bajnokság

Nagy mezőnyök és élvezetes küzdelmek a versenyen — Az első napon még csak a selejtezőnél tartottak

Az Arad Kerületi teniszbajnokság küzdelmeiben népes mezőnyök vesznek részt és a versenyzők, akik tudásuk legjavát nyújtják, élvezetes és izgalmas játszmákban jutnak előbbre a döntőig. A verseny mintaszerű rendezésben pereg le, ezt már az első szetteknel is meg kellett állapítanunk. A Kerületi Bajnokság megrendezésének körülményes feladata a Hellas-klub vezetőinek vállára nehezedik és Tanczos Arnold, Piso János főmérnök és Giurgiut kapitány felelősségteljes feladatukkal hibamentesen oldják meg. A Hellas vezetőinek a rendezés terhes munkájában Dabiciu Joachim, a szövetség aradkerületi elnöke és Schwartz Dezső, az AKE agilis főtitkára nyújtanak segédkezet. Megállapíthatjuk, hogy Arad teniszsportja jó kezekbe van letéve és ha a többi sportágakban is olyan agilitással működne, mint itt a szövetség és a klubok vezetői, akkor ugyanolyan gyors fejlődésnek lehetnénk szemtanúi, mint a fehérsportban.

Az verseny első napján is érdekes küzdel-

mek voltak és egyes szetteket népes nézőtábor tetszésnyilvánítása mellett játszottak le. Még csak a selejtezőnél tartanak, eredmények: **I. osztály férfi-egyes:** Aranyosi—Kaffka 6:2, 6:4. Wechsler—Bukovetz 6:3, 5:7, 6:0. **Vegyes-páros I. osztály:** Holländerné, Vámos—Waldnerné, Moga 8:6, 6:1. Litsék, gróf Kendeffy—Hacker, Tanczos 6:3, 6:1. Piso, Weinger—Stauber, Aranyosi 6:3, 4:6, 6:1. **Női egyes I. osztály:** Hajnal—Zelensky grófné 6:0, 6:1. **II. osztály férfi egyes:** Cioban—Moga dr. 6:3, 6:2. **II. osztály vegyes-páros:** Stauber, Németh—Salacz, Schwartz 9:4, 9:7. **I. osztály férfi-páros:** Góth, Bornstein—Koch, Bukovetz 6:1, 6:3. Gitta, Vámos—gróf Zelensky, Bánhid 6:2, 6:4, 6:2, 6:4. **H. osztály férfi-páros:** Feszler I., Feszler J.—Bornstein, Góth 8:6, 7:5. **Férfi-egyes ifjusági:** Aszódi—Tanczos II. 6:3, 3:6, 6:3. Gitta—Aszódi 6:1, 6:3.

A versenyt vasárnap egész nap folytatják, úgy hogy ha eső nem jön közbe, a verseny a kitűzött időpontban véget fog érni.

Megérkezett a Jiul AC és győzelmi reményekkel startol a Gloria ellen

Petcu a mérkőzés valószínű bírója. — Két naggyerejű csapat hatalmas küzdelmére van kilátás

Szombaton délután autobusszal megérkezett a Jiul AC csapata, mely a vasárnapi ligamérkőzésen a Gloriával meccsel. Munkatársunknak alkalma volt Wagnerrel, a zsilvölgyi disztrikt delegáltjával beszélni, aki a következőket mondotta:

— A csapat most igen nagy formában van és jóllehet két tartalékkal kénytelen kiállni, mégis győzelmi esélyt kell neki adni. A Gloria játékerejét ugyan nem ismerem, de a Jiul lelkesedése bizonyára meg fogja hozni a megérdemelt eredményt és sikerül továbbjutnunk a ligamérkőzések során. A csapat egyébként a következő összeállításban áll ki: Emmerich—Szabados II., Bredán—Mattusek, Szüle, Dankó—Golgócz, Márton, Pé-

terfy, Bonyhai, Mézner. Tartalékként Scovran jött a csapattal. Mindenesetre szép mérkőzést, fair, fegyelmezett futballt várok.

A mérkőzésre, mint ismeretes, a Nyugati Liga delegál bírót és egyes kiszivárgott hírek szerint a nagyfontosságú mérkőzés bírója a temesvári Petcu lesz, akinek ismert kifogástalan játékvezetése garancia a mérkőzés sima lefolyására.

A Gloria nagy ambícióval készül a meccsre és a Jiulhoz hasonlóképpen optimizmussal néz a mérkőzés kimenetelére. Az elmúlt vasárnapi jó forma arra enged következtetni, hogy a kék-sárgák győzelmi esélye legalább is egyenlő a Jiuléval, de főképpen arra, hogy a mérkőzés jó és érdekes sportot fog hozni.

Arad legközelebbi nemzetközi vendége a Ferencváros lesz

A kitűnő magyar proficsapat aradi vendégjátéka elé fokozott érdeklődéssel tekint az aradi sportközönség. Az elmúlt év futballprogramjának ugyancsak a Ferencváros vendégjátéka volt a legnagyobb eseménye és a mérkőzés érdekességét csak fokozza az a körülmény, hogy ezúttal a legkomplettebb csapattal jönnek a magyar profik. A Ferencváros ellenfele az aradi két vezető csapat, a Gloria-CFR és AMTE kombináltjai lesznek, amely együttes igen nagy játékerőt képvisel.

O Villámturna Bucurestiben. A bucaresti-i vezető csapatok a jövő heti kettős ünnepeken villámturnát bonyolítanak le. A torna résztvevői: Venus, Juventus, Unirea—Tricolor és a Makkabi.

O Szulik az „Attila”-ban. Szulik, a III. Ker. kapusa, aki csapatával Aradon is vendégszerepelt, a miskolci Attilához szerződik.

O Ferencváros a Középeurópai Kupa küzdelmében. A kiváló képességű magyar bajnoksapat, a Ferencváros a Középeurópai Kupa küzdelme során első mérkőzését június 26-án Torinóban, vagy Milanóban játsza le a Juventus ellen. A második mérkőzésre június 29-én Budapesten kerül a sor,

O Az AMTE Temesvárott. Az aradi kitűnő munkáscsapat vasárnap Temesvárott vendégszerepel és a nagyképességű Ilsa lesz az AMTE ellenfele. Az aradi csapat a következő összeállításban áll porondra: Tyukodi—Gömöri, Csajka (Pataki)—Walter, Braun, Steiner—Tolán (Párduc), Dvorzsák, Dobra, Pepoli (Tóth), Gulyás.

O Győzött a Hungária négyese Kopenhágában. A budapesti Hungária négyvezőse a kopenhágai nemzetközi evezősversenyen az ottani Evezős Egylet előtt az első helyet foglalta el.

O Aradi birkózók a temesvári válogató versenyen. Vasárnap Temesvárott a Szabó-féle vendéglőben rendezti a Román Birkózó Szövetség válogató versenyét, melyen az aradi Toldi Klub birkózói közül Kondorossy, Zoltán többszörös nehézsúlyú országos bajnok, valamint Buzás Gyula nehézsúlyú birkózóbajnok indulnak eminens győzelmi esélyekkel.

O Jonath beállította a 100 méteres síkiútás világrekordját egy hamburgi versenyen. A világrekord, amelyet a német futó is elért: 10.4 mp.

O Dél ligai bajnoka a Keleti liga bajnoka ellen. A ploesti-i Tricolor június 12-én Csernovitzban mérí össze erejét az ottani Makkabival a ligabajnokságok során.

Devizarendelelet az aradi vámhivatalhoz

Az exportőrök kötelezik magukat, hogy a devizákat a Banca Nationala-nak fogják eladni.

Az aradi vámhivatalhoz ma rendkívül érdekes pénzügyminiszteri rendelet érkezett, amely a nemrégiben bevezetett devizakorlátozásokkal kapcsolatban tartalmaz intézkedéseket. A rendelet értelmében a vámhivataloknak minden nap részletes jelentést kell küldeniük a Banca Nationala bucaresti-i központjának az exportált árukról. A kimutatásnak fel kell tüntetnie az exportőr nevét és lakhelyét, az áru minőségét és mennyiségét, valamint annak rendeltetési helyét. A vámhivataloknak az exportált áru számlájának egy másolatát maguknál kell tartaniuk és ezen a számlán az exportőrnek írásbelileg kell köteleznie magát, hogy abban az esetben, ha áruját idegen valutában adja el, akkor az abból származó devizákat a Banca Nationalának adja el. Abban az esetben viszont, ha az exportőr az áruért ellenértékképpen lejt kap, akkor fel kell tüntetnie a számlán, hogy melyik hazai bank útján utalják át részére az áru ellenértékét. Ezeket a számla-másolatokat, amelyeken az exportőrök kötelező aláírásai is szerepelnek, naponta fel kell küldeni a Banca Nationala bucaresti-i központjához.

Arra az esetre, ha különböző okok következtében (ha például az állatot szállítanak Ausztriába, vagy Csehszlovákiába) az exportőrök sem tudnak számlát felmutatni, akkor köteleznieük kell magukat arra, hogy azokat a devizákat, amelyeket szállítmányuknak a szóban lévő országokban történő eladása után kapnak, a Banca Nationala rendelkezésére fogják tartani. Ezeket a kötelezvényeket ugyan csak a Banca Nationala központjához kell felküldeni.

Születésszabályozás

Szerkesztette dr. Totis Béla, Vámbéry Rusztem előszavával.

Rég jelent meg a magyar könyvpiacra izgatottabb könyv, mint ez a kötet, amely az ismert pszichiáter-nőorvos, dr. Totis Béla szerkesztésében a radikális magyar gondolkodók állásfoglalásait gyűjti egybe a mai kor egyik legaktuálisabb problémája, a születésszabályozás ügyében. A Magyarországi Szociáldemokrata Párt orvostagjainak szervezete nemrégiben többnapos értekezletet tartott éppen ennek a problémának a tisztázására; ezen az anketon a tisztánlátó magyar értelmiség vezető tagjai vettek részt. Ennek az anketon az összefoglalása a most megjelent könyv. Érdekes összehasonlítani a könyv egyes cikkeinek az íróit, akik sok tekintetben, ellenkező véleményen vannak egymással, de ebben az egy kérdésben valamennyien egyetértenek. Orvosok, jogászok és szociológusok, írók és hírlapírók véleményeit, hozzászólásait találja az olvasó a kötetben, ugyanazt a kérdést az orvos és jogtudomány, a szociológia és a tudományon sokszor felülemelkedő irodalom szempontjaiból. Elég, ha a hozzászólók közül csak pár nevet sorolunk fel, a szerkesztő dr. Totis Béla cikke mellett Décsi Imre, Fábian Dániel, Földes Lajos, Linhardt Alfréd az orvosok, Kéthly Anna, Stern Szerén, dr. Latkóczy Imre, Strickerné dr. Polányi Laura tanulmányai talán a legtanulságosabbak s véges-végig érdekesek az írók hozzászólásai, amelyek a mai radikális magyar irodalom legjobbainak a véleményét szegezik le. Kodolányi János, Karinty, Kassák, Zsolt Béla, Bálint György, stb. tanulmányai senkit sem hagyhatnak közömbösen. Az értékes kötethez Vámbéry Rusztem irt hosszú, tartalmas és érviben megingathatatlan előszót. A könyv ára 90 lej és kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen, Lepázenál: Cluj.

Az árvizkárosultak felszegélyezésére! Elvárjuk Önt is! — A rovinei és pecsési Keresk. Alk. és Iparos Ifjuság és az aradi „Nefelejts-bálat” rendezésére bevonásai-
val 1932. június 8-án, szerdán este 9 órai kezdettel **Nemzeti estéllyel egybekötött „Nefelejts-bálat”** rendez. Az estély fénypontja „Nefelejts-bálat”
az Ipartestület termében és kórhelyiségében, kertmagnyító **Nemzeti, valamint két estélyi ruha-nem kötelező. Bolépdíj tel-**
lasztása. A legötletesebb, legesinosabb nemzeti ruhában megjelenő hölgyeket értékes díjjal jutalmazzák! szés szerint. Elsőrendű zenekar!

A marosparti halálos szerelmi dráma Elekes Piroska tragédiája — ügye a Tábla előtt Öngyilkosságra való rábeszélés miatt eljárás indult egy aradi fiatalember ellen — A Tábla egy évre szállította le az aradi törvényszék ítéletét

Emlékezetes az a szerelmi dráma, amely két évvel ezelőtt, 1930. szeptember 16-án délután játszódott le az aradi Maros-parton. A délutáni órákban a Nyári Színház mögött sétálók egy göröcsökben fetrengő leányt fedeztek fel, akit a mentők beszállítottak a kórházba, ahol csak annyit tudtak megállapítani, hogy az eszméletlen leány megmérgezte magát. Az orvosi beavatkozás későinek bizonyult, mert a mérgezés következtében a halál néhány óra múlva bekövetkezett.

A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a leányt Elekes Piroskának hívják, akinek már huzamosabb ideje udvarolt Heinrich József nevű aradi fiatalember. A fiatalok házassága elé valami akadály gördült, mire a fiatalember azt tanácsolta a leánynak, hogy kövessenek el együtt öngyilkosságot. Elekes Piroska hajlandónak mutatkozott a közös öngyilkosság elkövetésére, moriumot szerzett és a megbeszélten napon kiment udvarlójával együtt a Maros-parra, hogy ott közösen megmérgezzék magukat. Elekes Piroska vette be elsőnek a mérget a fiatalember unszolására, midőn azonban arra került volna a sor, hogy Heinrich József is kövesse a halálba szerelmesét, meg-

ijedt a leány vergődésétől, akinek a mérge hamar kezdett hatni és asztaltól, hogy hátkö- nek is szólott volna, otthagya a leányt és eltűnt a színhelyről.

A rendőrségi nyomozás megállapította a szerelmi dráma körülményeit és a vizsgálat lefolytatása után megindította az eljárást Heinrich József ellen **öngyilkosságra való rábeszélés címén.** Az aradi törvényszék az elmúlt év folyamán tartotta meg ebben az ügyben a főtárgyalást, amelyen Heinrich beismer- te, hogy közösen akarták magukat megmér- gezni, azonban ő visszaretent az öngyil- kosságtól, amidőn látta a leány vergődését. Azt azonban, mintha ő beszélte volna rá a leányt arra, hogy öngyilkos legyen, tagadta a főtárgyalás folyamán. A törvényszék bírnő- nek találta Heinrichet az ellene felhozott vád- ban és ezért két évi börtönbüntetésre ítélte.

Felebbezés folytán került az ügy a temes- vári Táblához, amely most döntött és hatá- rozatában megváltoztatta az aradi törvény- szék ítéletét és Heinrich József büntetését egy évi fogházra változtatta át, amely jogerőre emelkedett. Az aradi törvényszék későbbi idő- pontban dönt arra vonatkozólag, hogy Hein- rich mikor kezdje meg büntetését.

Súlyos vádak Ionescu-Sisesti, volt föld- művelésügyi miniszter, Arad képviselője ellen Milliók kiadások — eredmény nélkül — Mi történik a köz- pénzekkel? — Bucuresti-i lap szenzációs leleplezése

Bucurestiből jelentik: Az egyik bucuresti-i lap mai számában súlyos vádakot hangoztat Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter ellen, aki tudvalevőleg egyszersmind Arad parlamenti képviselője is. A lap azzal vádolja a minisztert, hogy a rendelkezésre álló alapokat a legmeggonndolatlanabb módon költötte el, anélkül, hogy a sokmillió kiadásoknak az ország bármiképpen is hasznát vette volna. „Hogyan pazarolják a közpénzt. — Miért szegényedik el az ország” címek alatt jelent meg a leleplezés, amelynek érdekes és jellemző részleteit itt adjuk:

A fővárosi lap megállapítja, hogy a lorga- kormány alatt a már meglévő és jól működő mezőgazdasági kutatóintézetet létesítettek. Ionescu-Sisesti kezdeményezésére történt ez és működését az új kormány azzal kezdte meg, hogy elegáns palotát építtetett. Az épület ed- dig — a berendezésen kívül 97 millió 236 ezer lejbe került, míg a berendezésre 62 millió 890 ezer lej költöttek. A földművelésügyi minisz- ter utasítására az új épület frontját — a ki- rályi palotához hasonlóan — terméskövekkel rakták ki. Még nem fejeződött be az új palota építése, melyhez még — a szakértők szerint — 84 millió 431.300 lej kell, melyet kölcsönből akart fedezni a bukott miniszter. Az egész pa- lota tehát 186 millió lejbe került. Ma, amikor a hadsereget, a köztisztviselőket és a nyugdíja- sokat hónapok óta nem tudják fizetni.

Az ország különböző városaiban az új in- tézmény fiókokat állított fel — mondja tovább a bucuresti-i lap — és ezekre összesen 21 mil- lió lej költött el. A személyzeti kiadások éven- kint csekély 23 és fél milliót tesznek ki. A mezőgazdaság tanulmányozására a miniszter négy fiatal agronomot küldött ki Németor-

szágba. Természetesen az állam költségén. Su- lyos pazarlás történik a Mezőgazdasági Ka- marák Szövetsége hivatalos lapjánál is. Itt súlyos ezreket fizetnek egy-egy szakkikkért, a legkisebb honorárium ezer lej volt. Emiatt az- után a hivatalos lap évi költségei öt millió lej- tesznek ki. Az új intézmény tisztviselői — mondja a lap — egész nap sétálnak, mert nincs mit csinálniuk. Legfeljebb tanulmányutakat végeznek az országban — a földművelésügyi miniszterium költségén, megfelelő napdi- jakkal.

„Vajon büntetlenül marad ez a pazarlás a közpénzekkel?” — kérdi a lap, amely végül megállapítja, hogy ilyen gazdálkodás mellett nem csoda, hogy semmire sem jut pénz és hogy a közalkalmazottak nem kapták meg járandó- ságaikat.

LE G U J A B B

Ujabb adatok a Gerliczy báró ellen folytatott nyomozás ügyében

Budapestről jelentik: A rendőrségnek olyan adatok jutottak birtokába, hogy Gerliczy Félix gyakran utazott át Bécsen és nagyobb ösz- szegű dollár és más erős valutát vitt magával. Mindannyiszor a Nemzeti Bank engedélyére hivatkozott. Gerliczynek a Szeged melletti Deszken volt valamikor 5100 holdas birtoka, a melyet 1928-ban parcellázott.

Ekkoriban az utódállamokban akant ma- gának birtokot venni és ebben az időben gyak-

Hamis vád miatt félévet szenvedett a jugoszláv börtönben egy magyar hajós- kapitány

Ez a szörnyes jelentés, amely sokasom hangzott el kártérítést per a jugoszláv állam ellen.

Szegedről jelentik: A múlt év végén a nemzetközi jog megsértésével a jugoszláviai Ujkanizsán letartóztatták lovag Molnár József szegedi hajóskapitányt, Molnár a „Fulton” vontatógőzösnek volt parancsnoka, amely há- rom, buzával megrakott uszályal volt utban Belgrád felé. A Fultont a jégzajlás másfél hé- tig Ujkanizsa kikötőjében való veszteglésre kényszerítette és ezalatt az ukanizsai rendőr- ség egy Rupi nevű finánc feljelentése alapján letartóztatta lovag Molnár József kapitányt. A vád az volt ellene, hogy 1931 nyarán jugo- szláv területen a gőzöse személyzete előtt olyan kijelentést tett volna, hogy a magyarok Bácskát és a szerb Bánságot, ha másképp nem, olasz segítséggel is vissza fogják szerezni.

A valóság ezzel szemben az, hogy a Ful- ton 1931 nyarán a budapesti Ganz-gyárban ja- vitán alott állott s Molnár kapitány csak az év végén vette azt át. A vádszerinti időpontban tehát hajójával sem jugoszláv vizeken, sem másutt nem tartózkodott. Mindezt Molnár igaz- oolta is, ennek dacára letartóztatták és decem- ber 29-én Ó-Kanizsára szállították, ahol a vá- ros főkapitánya a városházának egy medves pincehelyiségébe záratta. Innen később beteg- yminiszteri utasításra Nagykikindára vitték, a hol már emberségesebb zárába helyezték. Végre február 16-án a nagykikindai törvény- szék előtt főtárgyalásra került ügye és itt Mol- nár lovagot nemcsak felmentették, de az ité- let azt is megállapítja, hogy az ellene emelt vád alaptalan és rosszhiszemű volt.

A szerb ügyész a törvényszéki ítéletet megfélebbezte és a hajóparancsnokot továbbra is fogvatartották. Egy apagyilkossal zártek össze és fogsága itt június elsejéig tartott, amikor a belgrádi Kuria is meghozta a fel- mentő ítéletet, amely jogerős és végleges lé- vén, a szerb hatóságok Molnárt pénteken este vonatra tették és Szegedre szállították. Mol- nár a közel féléves fogság teljesen összetörte, betegesen érkezett Magyarországra és most ha- mis vád alapján szenvedett vizsgálat miatt kártérítést per indít a jugoszláv állam ellen.

Adakozzunk az árvizkárosultaknak!

ran járt Erdélyben is. Végül azonban a Dunán- tul vett egy hatszáz holdas mintabirtokot. Ger- liczy Félix édesanyja Fejérváry Géza báró leánya volt, míg felesége herceg Stirbey- leány és unokahuga a volt román miniszterel- nöknek. A családnak Romániában és Angliá- ban vagyonos rokonsága van. Gerliczy már régen hangoztatta, hogy a föld már nem érték és ezért különböző spekulációkba fogott, ér- tékpapirokat vásárolt és gyakran fordult meg Bucurestiben és Párisban is.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Gabona- és állatbeviteli monopóliumot tervez Csehszlovákia

A cseh kormány intézkedése súlyosan érinti az aradi és

aradkörnyéki termelőket és exportőröket

A románial gabona- és állatexportör-körökben már régebben élénk beszélés tárgyát képezi a csehszlovák kormányának az a terve, amellyel hirtelen a gabona- és állat-importot monopolizálni kívánja. Az aradi és aradkörnyéki termelőket és exportőröket közelről érintené a csehszlovák bevitteli monopólium megvalósítása, mivel állat-exportunknak, de főleg gabona-exportunknak egy jelentős része Csehszlovákia felé irányul. A csehszlovák kormány említett terve csehszlovákiai érdekektől körökben meglehetősen ellenszenvre talált és ezért a kormány fordított egyet a dolgon és azt híresztelte, hogy a létesítendő szervezet nem lesz monopólium, hanem behozatali szindikátus, amelyben a kereskedelem megfelelő képviselést kap. A prágai cseh lapok nyilvánosságra hozzák a földművelésügyi miniszterium erre vonatkozó törvénytervezetének alapelveit, amelyekből kitűnik, hogy valóban szabályszerű monopóliumról van szó. A javaslat-tervezetet alább ismertetjük:

A javaslat címe: a gabona, liszt, őrlemények, korpá, vágóállat, hus, zsír, szalonna és vaj behozatalának rendezéséről szóló törvény.

E javaslat szerint a felsorolt cikkek behozatala a külföldről az állam kizárólagos joga. (Ez a törvényes meghatározás már önmagában teljesen kimeríti a monopólium fogalmát.) Az állam ezt a kizárólagos jogát a kereskedelemügyi miniszterium mellett létesített s jelenleg is meglévő tárcaközi, gabonabehozatali engedélyező bizottság útján fogja gyakorolni. Az állatbehozatali monopólium gyakorlására esetleg külön bizottságot létesítenek. A bizottság elnökét a kormány nevezi ki a tagok sorából. A kormány a behozatali célszerű fogantatás céljából az importőröket közös szer-

esik, végül amennyiben a kihágást önálló iparos követte el, úgy az illetőnek iparjogositványát is megvonhatják.

A javaslat megvalósítása esetén tulajdonképpen csak törvényerőre emelnék azt a rendeletileg teremtett helyzetet, amely úgy állott elő, hogy a gabonabehozatali bizottság felállításáról voltaképpen már régebben via facti vezették be a monopóliumot.

Beérkezett az első bírói likvidálás iránti kérelem az aradi csődbírósághoz

Az aradi Gyöngyházipar r. t. csőd helyett likvidálást kért

Az aradi törvényszék csődbíróságához ma érkezett be az első kérelem az aradi Gyöngyházipar r. t. részéről, amelyben a bírói likvidálásra vonatkozó intézkedések megtételét kérte.

A Gyöngyházipar r. t. a közelmúltban kért kényszeregyezséget, azonban még mielőtt az erre vonatkozó tárgyalások megindultak volna, a kényszeregyezés iránti kérelmet visszavonta és csődkérelmet terjesztett be a csődbírósághoz. Ebben sem történt még döntés és ma a csődkérelmet helyett a likvidálás megindítását kérte.

A csődbíróság a kérelem alapján kinevezte a bizottság tagjait Somló Armin dr. ügyvéd és Kepes József, az Azurol r. t. igazgatója személyében. A likvidálást Senciuc csődbíró folytatja le Vostinar jegyzővel és a bejelentési határidőt július 4-ikében állapították meg. Július 8-án történik meg a bejelentések

megérkeztek

Segesvári selyem-gyár lerakatába

Weisz Sándor

divatárház Str. Bra-tianu (Weitzer J.) 2.

Olcsó selyemkülönlegességek

vezetbe tömörítheti s megállapíthatja, hogy behozatali engedélyeket csakis e létesítendő szervezet tagjai kaphatnak.

Az importőr a behozatali engedélyért az áru métermázsája vagy darabja szerint megállapított illetéket köteles fizetni, mely illeték összegét időről-időre a tárcaközi, behozatali engedélyező bizottság állapítja meg. Ha az importőrök közös szervezete megalakul, úgy az illeték kiszabása előtt ezt a szervezetet is meghallgatják. Ha az importőr a behozatali engedélyt érvényessége idején nem használja föl, úgy azt a behozatali bizottságnak visszaadhatja, amely az illetéket a készkiadások levonásával az importőrnek visszatéríti, ha az illető a felhasználatlan engedélyt érvényességének lejártától számított négy héten belül visszaadta.

A behozatali engedélyek illetékei címén befolyt összegeket a kormány a belföldi piaci áruk stabilizálására fordítja.

Az importőrök közös szervezete a bizottság által megállapított időközökben működéséről jelentést köteles tenni.

Ez a törvény a határigazgatásról szóló törvényes intézkedéseket és államközi egyezményeket nem érintené. A kormány rendeleti úton létesíthet — esetleg az állami tőke részvételével — kereskedelmi társaságokat s ezeket megbízza az import kizárólagos lebonyolításával.

A büntető rendelkezések szerint e törvény intézkedéseibe ütköző kihágások 100.000 koronáig terjedhető bírságokkal vagy hat hónapig terjedhető elzárással sújthatók, ezenkívül a kerülő úton importált dolog az állam javára

felülvizsgálása, míg július 11-én alakul meg a végleges választmány.

Az első bírói felszámolás iránti kérelemmel kapcsolatban kérdést intéztünk Somló Armin dr.-hoz, a bizottság tagjához, aki kijelentette, hogy csak ma értesült a törvényszék döntéséről, amely szerint a választmány tagjává neveztek ki, azonban az iratokat még nem ismeri. A törvény rendelkezése szerint a kinevezés elfogadása kötelező és így a munkálatokban részt vesz. Az eljárás a bírói likvidálásnál az, hogy az állandó választmány értékeseíti a vagyont és a befolyt jövedelemből sorrend szerint elégíti ki a hitelezőket.

— Megszakadtak a kormányválság miatt a román-osztrák clearing-tárgyalások. A román-osztrák clearing-tárgyalások ügyében tegnap ismét összeült a két nemzet bizottsága, amely abban állapodott meg, hogy mindaddig, amíg a román belpolitikai helyzet nem tisztázódik, a tárgyalásokat nem folytatja. A bizottság határozata szerint, a tárgyalásokat csak akkor kezdik meg újból, amikor az új román kormány megalakul és, amikor ez a kormány tevékenységét már meg is kezdhetné. Mivel ilyen körülmények között a tárgyalásoknak hosszabb időre való megszakításáról lesz szó, az osztrák delegáció már el is utazott Bucarestből és csak az új kormány megalakulása után tér vissza Romániába.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Hasznos tudni,
hogy Schmidthauer

természetes **Ismaol**

keserűvíze, gyorsan megszabadítja a romlott étel-
lekt káros következményeitől.
Kapható mindenütt!

A középeurópai államok kötvényei

Érdekes statisztika az árfolyamcsökkenésekről

Az Argus mai száma rendkívül érdekes statisztikát közöl arról, hogy a középeurópai államok háboru utáni kötvényei az utóbbi időben milyen árfolyamcsökkenésen mentek keresztül a párisi tőzsdén. A táblázatot alább közöljük. Az első szám a legmagasabb 1931, a második szám a legmagasabb 1932-beli, míg a harmadik a május 26-iki jegyzést ismerteti.

Ausztria: Négy százalékos arany forint 14.50, 12, 4.10. Hat százalékos népszövetségi kölcsön 550, 466, 365, az ezerkilencszázhuszonhárom évi öt százalékos Funding 76.75, 50, 28, ezerkilencszázhuszonötös 5 százalékos Funding 91.25, 63, 38.50.

Magyarország: Négy százalékos arany forint 13, 7.50, 2.70, ezerkilencszázhuszonötös 6.5 százalékos 79, 22.50, 14.25, ezerkilencszázhuszonötös hat százalékos 79, 19.90, 13.65.

Románia: 1922-es négy százalékos egyesített kötvény angol fontokban 645, 360, 160, hét százalékos stabilizációs kötvény 2.175, 1500, 820, fejlesztési kötvény 86.50, 62, 30.

Jugoszlávia: 1931-es hét százalékos kötvény 86.50, 63, 40, Duna-Száva-Adria-kötvény 330, 281, 113.

A fenti számokból tisztán kiviláglik, hogy az állami kötvények értékének csökkenése nemcsak a romániai kötvényekre vonatkozó izolált jelenség, hanem nagyon sok európai, de főleg középeurópai országot érint. Nem érdemtelen feltüntetni Lengyelország 1927-es hét százalékos stabilizációs kötvényeinek párisi jegyzéseit, amelyek a fenti sorrendet figyelemben tartva, a következők: 2.620, 2.190, 1.250.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

A nagyközönség helyes tájékoztatására és a magam reputációjának érdekében közlöm, hogy az állandóan alperesként és az újságokban megjelent hirdetések feladójaként szereplő Muntean Victor urral, aki benszinkut tulajdonos és ingatlanok vételével és eladásával foglalkozik, semmi közösségem nincsen, velem nem azonos.

Muntean Victor
penzügyi szolgálati főnök, főtanácsos.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Petőfi-utca 4. szám alatt

kozmetikai és fodrászüzletet nyitottam.

Szíves pártfogást kér:

Karácsonyi Lenke.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik édesanyánk elhunyt alkalmából részint levélben, részint élő szóval, részint a temetésen személyes megjelenésükkel részvételüket tolmácsolták, őszinte köszönetet mond a

Teffert-család.

KELLY ZSIGMOND Arad, Str. Alexandri 5. (volt Salacz-u.)

Mindent a legolcsóbban autohoz és motorkerékpárhoz.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás.

VASÁRNAP, JUNIUS 5.

Bucuresti. 11.45. Karének. 12. Dimitrescu-zenekar. 13. Gramofon. 18. Marcu-zenekar: Könnyű és román zene. 19.10. Marcu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Mozart: Szókratész a szerályból, opera. — Budapest I. 12. Református istentisztelet, 1. Róm. kath. istentisztelet. Majd: Az Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. E hangverseny születésnapja: „Rádiókrónika”. Elmondja: Papp Jenő. 4. Gramofonhangverseny. 5.45. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 7.15. A Ganzgyári Dal- és Zeneegyesület hangversenye. 8. Balassa Imre felolvasása. (Színházi emlékek). 8.30. A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. 9.45. Sporteredmények. 10. Színműelőadás a Stúdióból. „Balassa Bálint”. Történelmi színdarab. Írta: Martos Ferenc. Majd: Magyar líra és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-szállóból. 13. Megyeri Gyula tangó- és jazz-zenekarának hangversenye. Budapest II. 5—5.35. Gramofonhangverseny. — Bécs. 11. Möllner orgonaművész. 13.30. A bécsi szimfonikusok. 14.45. A bécsi szimfonikusok szórakoztató zenéje. Strauss-zene. 19.10. A Bauer-zenekar szórakoztató zenéje. 21.40. Lecocq: Angot asszony leánya. Utána: Salecki tenorista áriaestje. Majd: Krall-jazz Petrov Emil énekével. — Belgrád. 11. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 18. Gramofon. 19. Népdalok. 21. Divatos dalok. 21.30. Rádiózenekar. 23. Radicsa énekesnő és Popovics énekes operakettősöket énekel. Utána: Dimitrijevic hegedűművész hangversenye. Majd: Vendéglő zene. — Hellsberg. 19. Szórakoztató zene. 22.15. A külföldön élő németesség című hangverseny. Majd: Táncczene Berlinből. — München. 22. Fall Leó: A kedves Ágoston című háromfelvonásos operettje. — Poznań. 20. Moniuszko-hangverseny. Katonazenekar. Utána: Táncczene. — Pozsony. 18. Sétahangverseny Pöstyénből. 20. Tamburicazenekar. 22. Lecocq: Ciroli és Giroli című operett. — Róma. 19. Hangverseny. 22.45. Operett. Blanc: Hóvirág. Svájci Aleman adó. 19. Gramofon. 19.30. Zsidó egyházi énekek. 23.45. Rádiózenekar. — Varsó. 14.15. Fúharmonikus

hangverseny. 19. Moniuszko műveiből. 21.50. Operatő. adás. Utána: Táncczene.

HÉTFŐ, JUNIUS 6.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 19.10. Rádiózenekar. 20.40. Gramofon. 21. Constantinescu: Ótós. 21.45. Pessione hárfaművész. 22.05. Andric: Nyolcas. — Budapest I. 11.15. Szalonzenekari hangverseny. 2. Déli harangszó. 2.05. Hangverseny. 6. Asszonyok tanácsadója. 7.05. Vitéz Miklós novellája. 7.30. 36-ik Rácz Laci és cigányzenekarának hangversenye. 8.25. Német nyelvoktatás. 8.50. „Goethe mint rendező”. Ferenczi Frigyes előadása. 9.30. A Zeneművészeti Főiskola operai növendékeinek vizsgálóelőadása. Majd: szalon- és jazz-zenekar és cigányzenekar hangversenye. Bécs. 14.10. Fall-négyes. 15.10—16. Hangosfilm-részlet. Gramofon. 19. A Sommer-zenekar keringőket játszik. 21.35. A fúharmonikusok Weingartner Félix vezényletével. 23.30. Papírszalagos gramofonfelvételek bemutatása. Zene és ének. Utána: Werba-zenekar. Belgrád. 13.20. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 16. Gramofon. 19. Népdalok. 19.30. Citerazene. 21.50. Rádiózenekar. 22.40. Preger Andrija zongoraművész hangversenye. Utána: Kávéházi zene. — Berlin. 18.30. Grieg-dalok. 18.50. Fuvós kamarazene. 20.20. A korrektor munkája. 23.10. Délamerikai zeneművek. Utána: Táncczene. Hamburg. 18.30. Szórakoztató zene. 21.20. Suppé: Könnyű lovasság című operettje. 22.35. Gungl zenei vázlatai. A műsoron magyar juhászok tánca és zsámbéki csárdás. — Hellsberg. 18.30. Szórakoztató zene. 22. Haydn zongoraszonáták. 22.45. Heibel és kora. Hangképsorozat. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Hemerka-zenekar. 15.35. Gramofon. 16.30. Rádiózenekar. 21. Tamburicazene. 23.05. Rádiózenekar. — Róma. 19.30. Zenekari hangverseny. Énekszámokkal. 23. Gramofon. Utána: Könnyű zene. — Svájci Aleman adó. 18. Táncczene. 21. Gramofonajándékok. 22. Citeraverseny. 22.30. Dvorsák hangverseny. 23.45. Rádiózenekar. — Varsó. 19. Gramofon. 20.20. Könnyű zene. 22. Zenekari hangverseny. Utána: Zongoraverseny két zongorán.

KEDD, JUNIUS 7.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Motocoi-zenekar: Könnyű és román zene. 19. Motocoi-zenekar. 20.40. Gramo-

fon. 21. Rádiózenekar. 21.45. Hella énekesnő. 22.10. Rádiózenekar. — Budapest I. 11.15. A rádió házikiverttéjének hangversenye. 2. Déli harangszó. 2.05. Orosz belajka-zenekar hangversenye. 6. Prsta bécsi meséi a gyermekeknek. 7. Rózsavölgyi gramofonhangverseny. 8.15. Francia nyelvoktatás. 8.45. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 10. „Az újságíró magánélete”. Zsolt Béla előadása. 10.30. Az európai műsorcsere-sorozatban a párisi rádióállomás műsorának közvetítése a Champs Élysées-színházból. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból, Szántó Gyula énekszámával. — Bécs. 13.30. Silving-négyes. 14.40. Szigeti György gramofonlemez. 15.30. Orosz mesterek gramofonlemez. 17.35. Hangversenyközvetítés Hajós Magda hegedű, Rosenthal Felix zongoraművész. 19. Machek-zenekar. 21.30. Suppé-művek a Hoizer-zenekar előadásában. Utána: Prado-zenekar. — Belgrád. 13. Rádiózenekar. 14.05. Gramofon. 18. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 22. Vigjáték. — Hellsberg. 18.30. Szórakoztató zene. 20.50. Szórakoztató zene. 21.30. Hogy születnek az anekdoták. 21.45. Dalok. 22.20. Orosz hangverseny. — London. Regional. 18.30. Zenekari hangverseny. 20.35. Rádiózenekar. 22. Zenekari hangverseny. Utána: Táncczene. — Milánó. 18.45. Szalonzene. 21.05. Könnyű zene. 21.35. Gramofon. Könnyű zene. 22.30. Operett. — Mor. Ostrava. 12. Szalonzene. 22.30. Citerahármas. — Oslo. 19.30. Gramofon. 20.30. Szakszófor-szófő. 22. Rádiózenekar. Utána: Az Actre-trió. — Varsó. 19. Fúharmonikusok népies hangversenye. 20.20. Rádiózenekar.

OLCSÓBB LETT A SELYEMHARISNYA!

„Adesgo” gyártmányu harisnyáink árárt lényegesen lecsökkentük. Fűrdőruháink, fűrdősapkák és fűrdőcipők nagy választékban, legújabb minták, olcsó árárt.

Juliette

köztársaságunk székelytelepe Kelemen-palota

HATSCHER

Ingatlanforgalmi irodája
Sír. Eminescu (Deák F.-u.) 2., I. emelet.

ajánlja a következő, tökéletesre alkalmas ingatlanokat:

1. Színház közelében emeletes, 7 bérlemény, 1.250.000.
  2. V. Thököly-tér közelében emeletes, 12 bérlemény, nagyrészt fűrdőszobás, 1.300.000.
  3. V. Szabadság-térhez közel emeletes, üzletes sarokház 9 bérleménnyel, jó hozam, 725.000.
  4. Ugyanott emeletes, 4 bérlemény, 700.000.
  5. Központban közel magasföldszintes, 3x2, részben fűrdőszobás, 1x1 szobás, mellékhelyiségekkel, esszenciái rendőnyök, jó hozam, 500.000.
  6. Belvárosi forgalmas főútcánál 6 szobás, parkettás, üvegezett folyosó, nagy kert, 550.000.
  7. Ugyanott üzletes sarokház több lakással, 425.000.
  8. V. Széchenyi-u. közelében magasföldszintes, 4 szobás, parkettás, fűrdőszobás, házmeisteri lakás, nagy kert, 525.000.
  9. Központban magasföldszintes 1x4, 1x3 szobás, parkettás, fűrdőszobákkal, 750.000.
  10. Central-mozi közelében 6 bérlemény, részben fűrdőszobás, 600.000.
  11. Placétnél közel magasföldszintes, 1x2, 4x1 szobás, mellékhelyiségekkel, külön műhely, 170.000.
  12. V. Vécsey-utca közelében 1x2, 2x1 szobás, jókarban, nagy kerttel, 185.000.
  13. Szerb templomhoz közel 5x1 szobás mellékhelyiségekkel, vízvezeték, 170.000.
  14. Vasúthoz közel 6x1 szobás, mellékhelyiségekkel, 150.000.
  15. Külvárosban 1x2, 1x1 szobás, jókarban, gazdálkodásra alkalmas, nagy telék, 80.000.
- Azonkívül egyéb magán-, bér- és üzletes házak — minden átfokozatban, — telkek, földek, stb. eladására van megbízásom.

A ZUGA-söröző

Bul. Regele Ferdinand 50.
Ünnepélyes megnyitása szombaton, június hó 4-én. Kellemes kerthelyiség. Elsőrendű cigányzene. Polgári árak. Hideg és meleg étel. A sörhöz különböző sandvichek és mititék ingyen. Szíves pártfogást kér: **özv. Beles Józsefné**

Legújabb rajszerint készült kivitelben elsőrendű francia dióhálok eladó. Közép-ucca 18. asztalosnál.

A menyházai nyaralók és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a **KAUFMANN-vendéglőt.** Kitűnő házikoszt.

Megkezdődött az előszezon MENYHÁZÁN

Ezen a csodálatos fekvésű fűrdőhelyen rendkívül olcsó feltételek mellett nyerheti vissza egészségét és kipihenheti fáradalmait. **Lakás és háromszori étkezés naponta 100—120 L.** Az ARADI KÖZLÖNY előfizetői részére 50 százalékos fűrdőkezdvezmény!

Copyng office: **SZEGFÜ** írógépzület a főpostával szemben.

Balaton-Bogláron urli-pansióba olcsón nyaralhat
Érdeklődni: **MAHLER Arad, Bulv. Regele Ferdinand 12. I. emelet.**

NE DOBJA EL ÉRTEKES TÖRÖTT PORCELLÁNJAIT, GIPSZ FIGURÁIT, vagy ha képkeretel hibásak vagy elvannak törve azt jutányosan és szakszerűen megjavítom. Szíves érdeklődést Rudolf Mosse hirdetőbe kérek.

Eladó telek a törvényszék mellett a Mars-parton. Bővebbet: **Halmalnál Str. Eminescu 9.**

„Fides” ingatlanforgalmi iroda
Str. Bucur (Eötvös-ucca) 2. H. em.
ajánlja a következő rendkívül olcsó jóval felmerő ingatlanokat:

1. A volt Thököly-térhez közel egy magasföldszintes ház 1x3 sz. k. é. fűrdőszobás, 1x2 sz. k. é. 2x1 sz. k. é. lakásokkal, nagy pincével, vételár 580 ezer lej.
2. A külvárosban egy földszintes ház üzlettel, pékséggel együtt 1x4 sz. k. é. lakással, gazdasági épületekkel, havi 8000 lej jövedelemmel, 360.000 lej vételárért.
3. V. Kossuth-ucca közelében egy földszintes ház 1x4 sz. k. é. lakással, nagy istállószerű. Részlete is eladó 220.000 L.
4. Egy új, adómentes magánház egyik forgalmas tér közelében. Vételár 150 ezer lej.
5. A belvárosban közel egy földszintes ház 610 négyzetméteres kerttel. Vételár 90.000 lej.

Keresünk megvételre különböző házakat, kisebb birtokokat és nyaralókat ajánlhatunk a fentiekben kívül több kisebb-nagyobb jövedelmező bér- és magánházat a város minden részében.

FIGYELEM!
Megnyit az ELVIRA-SALON, volt Eötvös-u. 10., ahol:
Hajvágás ... 10 L. Maniőr ... 10 L.
Ondolítás ... 10 L. Férfi hajvágás 10 L.
Hajmosás ... 10 L. Borotválás 10 L.
Pontos kiszolgálás!

Tiszta, modern, jókarban levő ebédlő és háló megvételre kerestetik. Pontos címek az Aradi Közlöny kiadásában kéretnék. 1857

Beraktározást nagyon olcsón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO”, Bul. Regele Ferdinand 21. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apróhirdetéseket díjat szarvak szerint számfjuk. Minden szó 5 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

Mely ellen szörmet, téli holmikat nyaraltatásra nagyon olcsón elfogad Jaga János szóc, v. Kassai-u. 4.

LEVELEZÉS.

„Próba szerencse“

és

„Rövid az élet“

jellegére levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1859

HAZASSÁG.

FIATAL szépnek mondott Keresztény urileány jelentékeny hozománnyal férjhez menne okleveles vagy kereskedő urhoz. Komoly ajánlatokat „Fides“ irodá Str. Bucur (Eötvös-u.) 2. II. em.

ARVA félmillió lel hozománnyal rendelkező izr. vallású nővéremet ismeretség hiányában ezután szeretném férjhez adni. Jövedelmező állással bíró urak a „Fides“ házasságközvetítő irodához Str. Bucur (Eötvös-u.) 2. II. em. forduljanak.

A „FIDES“ házasságközvetítő irodá a legnagyobb diszkreció mellett gyorsan és sikerrel közvetít oly férjhezmenő akárá vagy házasodni kívánó egyének között, akik megelégedő összeköttetés hiányában ezután akarnak megfelelő ismeretséget kötni.

Frida D'Moujalledi fogműterme volt Orczy-u. 3. Közkórház mellett.

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHES FRÄULEIN wird gesucht. Vorstellen im Geschäft „Juliette“, Neuman Palata. 1851

MEGBIZHATÓ szorgalmas, komoly nő ajánlkozik minden szakácsnőnek esetleg háztartásvezetőnek vidékre is. v. Weitzer János-ucca 14. sz. házfértügyek. 1838

PERFEKT könyvelő nő gyors és szépírónő, levelező, több évi praxissal, ki minden iradai teendőiben jártas, állást keres csekély fizetéssel. Híaz könyvelésben is perfekt. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1830

KERESEK minden szakácsnét kóser konyhára azonnaira. Bővebbet „Baby“ irodához v. Szabadság-tér 19. 1848

SUCHE zu meinea 7 und 4 Jahre alten Kindern deutsches Fräulein mit Jahresgehälts, das im Haushalte mithilft, womöglich auch rumänisch spricht. Frau Eugen Färber Timisoara Lloydstraße 3.

EKA'S.

AZONNALRA KIADÓ egy négyszobás és egy egyszobás lakás és egy üzlethelyiség. Augusztus 1-re 2 és 3 szobás lakások az Ortutay-palotában. 1833

EGY szoba-konyhás kőszobás lakás, víz és villanyal bevezetve, parkirozott udvarban kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1815

KÉT uccal szoba, kőszoba, előszoba, fürdőszoba, speisz azonnai kiadó. v. Nádor-ucca 1. sz. 1829

KÜLÖNBÉJÁRATU, elegánsan butorozott szoba, fürdőszobával kiadó Str. Crisan (Karolina-u.) 5.

KETSZOBÁ, előszoba, fürdőszobás lakás azonnai kiadó. Erdéklődni Muzsai-cégnél, színházszal szemben. 1856

HÁROMSZOBÁS magánház augusztus 1-re kiadó. Probitas, Széchenyi-u. 8. 200

KETSZOBÁS, parkettás lakás azonnaira kiadó. Zimmerman, v. Szabadság-tér 4. szám. 1841

KIADÓ 2 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel álló lakás a Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesülete Str. Consistorialu (Batthyány-u.) 20. szám alatti székházában június hó 1-re. Erdéklődni lehet ugyanott az egyesület irodájában d. e. 8-12 és d. n. 3-7 óra között. A vezetőség. 1844

UJ HAZBAN 3 szobás szuterén lakás, két gyermek német nyelv gyakorlása ellenében kiadó német hölgynek. Cím a kiadóhivatalban. 1792

KIADÓ a vlt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

KETSZOBÁ, konyhás 1-es emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Elegánsan butorozott szoba

lépcsőhási bejárattal, fürdőszoba használatj. esetleg teljes ellátással kiadó.

Strada Horia (Széchenyi-ucca) 7. I. em.

5 szobás emeleti, erkélyes

modern lakás augusztus 1-re kiadó, v. Dobó-ucca 9. szám. (Esetleg 2 családnak is alkalmas)

Háromszobás

magánház kiadó lelencházsal szemben. Str. Voluntarilor 5. Erdéklődni 8-7-ig. 1845

3 szobás lakást

magánházban, vagy magánházat forgalmazható helyen, ismét külvárosban is, augusztus 1-re bárbe keressék. Ajánlatokat kérem Sajgó, Bánáti Bankgyestület címre. 1847

UJARÁDON

a főútcán 3 szobás lakás azonnaira kiadó. Erdéklődni Ujarad 200. házszám alatt. 1835

VÉTEL ÉS ELADÁS.

JÓKARBAN levő üzleti mérleget 5 kőst veszek. Címet kérek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

KERESEK jó írógépeket, Batiz üvegeket, esztét tárgyakat, antik és modern butorokat, komplett szobaberendezéseket, dísz tárgyakat, gyári és keleti, valamint helyben készített perzsaszőnyegeket, antik márkás porcellánokat, márkás festményeket stb. SALGONE bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

OCSKA ajtó és ablakok eladó, volt Hés-ucca 111. 1829

PIANINO teljesen jókában, olcsón eladó, v. Hés-ucca 111. 1829

SCHUNDA-féle cimbalom olcsón eladó, v. Hés-ucca 111. 1829

RZÜST-TÁRGYAK, márkás porcellánok, fémáru antik szekrény, komódok, vitrinak, festmények, nyest boa, ebédő, háló, szalonberendezések, songorák, hegedők, 12-es és 8-os ezüst evőeszközök, üveg és porcellán servek, tükörök, paraván, asztalok, szék, könyvszekrények, gramofon, perzsa és gyári szőnyegek, órák, ékszerek, dísz tárgyak, szuraasztal stb. eladó. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ELADÓ hegedű, egy kis perzsaszőnyeg. Csányi Gyár-ucca 20. 100

Perzsaszőnyegek,

amerikai gyermekocsi, gazeső, jégsekerey, jó Singer varrógép, modern ebédő, világos hálószoba, antik butorok, csillárok, festmények eladó. V. szék kőszepészeti régi és modern ezüst tárgyakat, antik butorokat, márkás porcellánokat, „ARS“ bizományi üzlet Str. Eminescu 90. (Ortutay-palota.)

Eredeti angol kék

átányos áron kapható:

Kompasz József

füszer- és gyarmatáru nagykereskedőnél Ujarad és a Mezőgazdákánál Aradon.

Műlábak,

műkezek, valamint Orthopéd készületek, ludaipótlatok, sérvkötők és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa cégnél, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.

Nickelezést vállalunk

SZEGFU írógépmechanikus 16 postával szemben.

Rhode Island kettő 20 Rhode vagy Leghorn csibével 500.— L., Rhode v. I. Wyandotte tojások 8.— L., Leghorn 5.— L. darabja.

„Camarad“ farm Taut, Aradm.

ELLÁTÁS.

MAGANOS NŐ ellátást nyújtana idősebb urinőknek 1200 lejért. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1838

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnaira kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETHELYISÉG kiadó azonnaira Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. 1850

JOBB FÜSZERÜZLET forgalmas utcánál átadó. Bővebbet fűszerüzlet, volt Boros Béni-tér 39. 1852

Kiadó Thökoly-tér 11.

1x3 szobás, 1x2 szobás lakás és egy kis üzlethelyiség.

Figyelem! PIROSKY szalonban újítás! Minden nap

Ondolás 10 lej | Hajmosás 10 lej
Hajvágás 10 lej | Manikűr 10 lej
Uraknak olcsó kiszolgálás.

RÁDIO. Str. Corvin 2. (Hunyadi-u.)

INGATLAN.

UJMIKELAKÁN Str. Cleopatra 3. számú ház eladó. 1832

ELADÓ adómentes emeletes ház 4 szobás modern lakásokkal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1803

Olcsó ház eladások!

V. Batthyány-ucca közelében egyemeletes szép ház 7 lakással, fürdőszobákkal, 1.000.000 lejért.

Piactér közelében egyemeletes és földszintes szép ház tíz uccai lakással, nagy bérjövdelemmel, vízvezetékekkel, 700.000 lejért.

Piactér közelében kettős ház 2x3 szobás, fürdőszobás lakással, cserépkályhákkal, 2x1 szobás lakással, 350.000 L. Ugyanott 6 földszintes ház 5x1 szobás lakással, 210.000 lejért.

Belváros centrumában emeletes ház 3 és 2 szobás parkettás, fürdőszobás lakásokkal, parkirozott udvarral, 440.000 lejért.

V. Erzsébet királyné köruton 16 ház 2 lakással, parkirozott udvarral, értékes uccai telekkel, áron alul 240.000 lejért.

Belvárosban szép magánház 4 parkettás szobás, fürdőszobás lakással, cserépkályhákkal, esslingeni rollós ablakokkal, külön 1x1 szobás lakással, 450.000 lejért.

Piactér közelében 3 uccára nyíló sarokház nagyforgalmu fűszerüzlettel, 1x3 szobás és 2 kisebb lakással, 250.000 L.

V. Erzsébet királyné köruton legszebb emeletes házak 2-3-4 szobás, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, cserépkályhákkal, előnyös árakban.

Belváros centrumában földszintes ház 3 drb. 2 és 4 szobás parkettás, fürdőszobás lakással, 680.000 lejért.

Ugyanott egyemeletes ház 3 drb. 4x2 és 1 szobás, fürdőszobás lakással, üzlet-helyiségekkel, 820.000 lejért.

Piactér közelében 16 sarokház 10 lakással és 2 üzlettel, 100.000 lei évi jövedelemmel, 675.000 lejért.

Belváros centrumában legszebb emeletes ház 10 drb. parkettás, fürdőszobás lakással, 15 százalékos jövedelemmel, 1.350.000 lejért.

Belvárosban szép emeletes ház 7 drb. 2-3-4 szobás, fürdőszobás lakással, üzlethelyiséggel, kőművesállható uccai telekkel, 1.300.000 lejért.

Piactérhez közel 16 uccal lakással, nagy bérjövdelemmel, 620.000 L.

Városháza közelében földszintes ház 1x3 szobás, fürdőszobás és 3 kisebb lakással, 400 négyzetméteres gyümölcsös, 450.000 lejért.

Villamos állomás közelében emeletes ház 1x4 és 2x3 szobás, fürdőszobás lakással áron alul, 550.000 lejért.

Ezekon kívül a főtéren, a volt Szabadság-téren, a belváros összes uccáiban valamint a külvárosban bér- és magángazdálkodásra alkalmas és üzletházak, Arad környékén és Aradmegyében taranyásbirtokot, szőköt eladó.

HAASZ ALBERT irodája Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. sz.

ABC

utasok részére:

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz ugy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függőleg — már napi 12 pengőért kaphatja